

Innledning

Denne boka handler om kjønn og mennesker som lever med kjønn på måter som ikke passer inn i heteronormativiteten. Alle menneskene i denne boken bryter på forskjellige måter normene for hvordan de skal være som kjønn. Alle de som bidrar i boken har en annen kjønnsidentitet eller et annet kjønnsuttrykk enn det de ble tildelt ved fødsel. Dette blir i boken kalt trans*.

Denne boken handler ikke om lidelse eller frykt for reaksjoner. Det er en bok om mennesker som lever, har det bra og utfolder seg i en verden som baserer seg på en ide om at kvinne=feminin og mann=maskulin og at disse to kjønnene kan leses av kjønnsorganene når man blir født, dette er kjernen av heteronormativiteten. Dette er ikke tilfellet for menneskene i boka, men de klarer likevel å utfolde seg og leve på måter som passer dem og deres kjønnsforståelse. De er begynnelsen på synliggjøringen av et kjønns mangfold som lenge har vært til stede i det norske samfunnet, men lenge har vært usynlig og stigmatisert.

Boken ble skrevet fordi en gruppe unge trans* aktivister savnet mer tilgjengelig historier, forbilder og tekster om mennesker som lever godt som trans* i Norge i dag. Vi er stolte av resultatet og håper det bryr på mange forskjellige vinklinger og forståelser til leserne. Vi har selv savnet historier om mangfold innenfor kjønnsverden som retter seg mot ungdom. Spesielt da vi selv var unge og ikke kjente så mange andre trans*folk. I dag er vi alle unge voksne som kjenner flere i samme situasjon. Noe vi vet har stor egenverdi og er viktig for alle som opplever å vokse opp og tro de er den eneste i hele verden.

I de siste årene i Norge har det skjedd mye på det som kalles trans* og kjønnsidentitetstematikkfeltet. Den første norske levekårsundersøkelsen på transpersoner og andre med kjønnsidentitetstematikk «Alskens folk» er ble lansert i 2012. Fra 01.01.2014 har alle nordmenn diskrimineringsvern på bakgrunn av kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk i alle offentlige forhold. Et vern som trolig kommer til å bli flittig brukt av norske trans*folk.

For mange av oss har disse to hendelsene vært starten på en tid for mer åpenhet i det norske samfunnet. For mange har dette vært resultatet av årelang kamp for respekt, annerkjennelse og autonomi over egen kropp og kjønnsidentitet. Vi som har vært med å skrive denne boken er på mange måter et resultat av den åpenhet og annerkjennelse disse menneskene har jobbet hardt for. Vi er takknemlige for det og lover å kjempe for videre annerkjennelse og respekt for det mangfoldet som faktisk finnes innen kjønn.

Vi ønsker å takke Fritt Ord for støtte til boka.

God lesning,

Emil Johan Wilmar

Oslo, 06.12.2013

Illustrasjoner: Snuskediva

Utgiver: Skeiv Ungdom Oslo

Redaksjon: Kjønnspolitisk utvalg i Skeiv Ungdom ved Kathrine Veland

Årstall: 2013

Finansiert av LNU Mangfold og inkludering

Har du spørsmål om trans* eller kjønnsidentitetstematikk kan du ta kontakt med Skeiv Ungdom, for eksempel via e-post: trans@skeivungdom.no

Du kan også ringe Ungdomstelefonen på 810 00 277 der du kan snakke med andre unge om seksualitet, kjønn og identitet.

Skeiv Ungdom

Innholdsfortegnelse

Trommer og drillstaver.....	7
Ordet kjønn.....	12
Barn og forståelse av kjønn.....	19
Transvandrar.....	22
FTM-transvetsisme.....	29
Angst!.....	32
Feil: kjønn.....	36
Påført kjønnsidentitetskrise.....	42
Sex.....	50
Proud to be me.....	54
Det skal være positivt å være trans.....	61

Trommer og drillstaver

Snuskediva

Gutter leker med biler og jenter med dukker. Sånn er det bare. Men hva om en gutt liker å sette dukkene i biler?

Jeg tenker tilbake på min egen barndom og oppvekst. Allerede som liten gutt undret jeg til stadighet over hvorfor jeg ble sett rart på hvis jeg lekte med jentenes leker. Jentelekene var for meg likestilt med guttelekene, fordi jeg i utgangspunktet ikke hadde noen klar linje mellom hva som var for jenter og hva som var for gutter, bare man hadde det gøy.

Et tilfelle jeg husker svært godt, skjedde i tiden mellom barnehagen og skolen. Det var meningen å lokke oss små inn i det lokale korpsset. Instrumenter lå dermed strødd i gymsalen og vi fikk velge fritt. Jeg tok opp en drillstav og begynte å leke med den. Da kom frøken fasit med pekefingeren raskt bort til meg og tok den fra meg, etterfulgt av en dyp begrunnelse og formaning om at den ikke var for meg. Jeg kunne spille trommer slik som de andre guttene, fikk jeg høre. Der stod jeg da, en liten gutt på 6 år som ville bli drillpike. Det følte urettferdig at ikke jeg fikk velge det jeg ville, når alle de andre fikk velge det de ville.

I løpet av oppveksten kom en god del usikkerhet i forbindelse med hva som ble forventet av meg som gutt og blivende mann. Jeg måtte spille fotball, være flink med biler og interessere meg for gutteting, ikke leke med dukker, ha rosa genser og tegne smilefjes i sola, fikk jeg høre. Men jeg ble mer og mer kunstnerisk og falt utenom de normale kjønnsrollene på en del områder i livet. Jeg likte jenteting bedre enn gutteting uten egentlig å tenke over hvorfor.

Etter hvert som jeg forsket på dette gjennom tenårene, viste det seg å ligge mye i at alt så penere ut for og på jenter. Derfor var jeg ofte misunnelig på

jentene. Jeg skulle ønske jeg var sånn, skulle ønske jeg hadde slike klær og så ut sånn i dem. Dette førte til en god del frustrasjon og usikkerhet i min hverdag. Etter en del utprøvelser fant jeg fort ut at klærne kunne se bra ut på meg allikevel, men ble av andre sett på som feil påklledning. Jeg så på jenter med følelse av misunnelse og beundring. Det var ikke bare det at jeg hadde lyst på dem. Jeg ville være dem. Jeg var og er interessert i jenter, samtidig som jeg skulle ønske jeg var født som jente selv.

Man kan lage lange bortforklaringer og psykologisk svadapjatt, men i mitt tilfelle kommer den sosiale usikkerheten helt enkelt fra noen få konkrete tilfeller av sosialt bestemte uskrevne regler, tredd nedover hodet på en liten gutt av autoritære personer i skolevesenet og samfunnet forøvrig. Dette med å være gutt i jenteklær ble derfor en del av opprøret mot samfunnet som jeg gjorde i tenårene. Opprør mot alt og alle. Jo mer provoserende, jo mer jeg brøt samfunnets uskrevne regler, jo bedre. Fordi jeg ikke likte å definere meg eller bli definert av andre. Mitt opprør hadde begynt tidlig, men nå som jeg var eldre ble det mer bevisst.

Da jeg etter noen år i ungdomsskolen var bevisst over kjønnsrollenes betydning og hvordan de ble håndhevet på en nærmest instinktiv måte, begynte jeg å utfordre meg selv og andre. Da platåskoene gjorde comeback på slutten av 90-tallet, ble dette raskt et jentefenomen som jeg ble svært opptatt av.

Jeg har alltid lengtet etter det som er for jenter, mer enn det som er for gutter. Jeg liker ikke at det er så bestemt hva som er for hvem. Hvorfor skulle platåsko bare være for jenter? Hvorfor skulle man som gutt bli stemplet som homo, bare fordi han gikk med platåsko? Hvorfor var folk så redde for dette? Det var bare en ting å gjøre; Bruke skoletiden til å utfordre kjønnsrollene, bryte reglene for hvordan man kler seg; og i det hele tatt forske på egen identitet.

Mine omgivelser hadde neppe likt det, dersom jeg sto frem som homofil (hvis jeg hadde vært det). Men de ville forstått og akseptert det. Dette med å kle seg i jenteklær, når man er gutt, nei det ble nesten betraktet som enda verre. Jeg mener at denne type frykt skyldes uvitenhet og dermed ikke burde tyngre mine skuldre.

I tenårene ble jeg svært utagerende. Fant jeg en uskreven regel for kjønnsroller, måtte den brytes i full offentlighet. Jeg begynte med disco dans - som

tilsynelatende bare var for jenter - ikke bare for å provosere, men også fordi jeg syntes det var gøy å danse. Jeg gikk i jenteklær og var drillpike i korpset, der jeg insisterte på skjørt og støvler. Hvorfor? Både fordi det var imot de uskrevne reglene og følte riktig for meg.

Jeg synes holdningen bør være mer kjønnsnøytral. Det bør være lovlig å være seg selv uansett hvilket kjønnsuttrykk man velger, uten å bli generalisert eller definert av andre.

Dette med kjønnsroller, er det bare på grunn av at menn og kvinner er født med noen ulike genetiske sammensetninger? Eller er det også bestemt av samfunnet? Ved formelle anledninger skal menn gå kledd i dress og kvinner skal ha kjole. Jeg sliter veldig med formelle situasjoner. Jeg kan jo ikke gå i kjole fordi jeg er født mann. Men jeg kan heller ikke gå med dress fordi det får meg til å føle meg veldig utilpass. I slike situasjoner blir jeg sosialt usikker og tyr derfor til kostyme i stedet. Da kan jeg dra det så langt jeg vil, men da blir folk provoserte og kommer med kritikk fordi det ikke passer inn. Vel da passer jeg vel ikke inn uansett hva jeg gjør?

En periode kunne jeg finne dameklær som passet i slike anledninger, men som fortsatt kunne kamufleres som en dress. Det vil si at min dress kanskje var mer feminin enn de andre guttenes, men folk flest så fortsatt en dress, så det gikk greit. Jeg kunne til og med driste meg til å si at den var skreddersydd, bare for å gni inn at min dress satt penere enn alle andres. Dette gjorde aksepten større og min sosiale usikkerhet mindre. Det var, og er fortsatt slik at i tillegg til å fremheve det feminine, passer rett og slett en del dameklærne bedre på min kropp enn tradisjonelle herreklær. Bare ordet herreklær, sier meg at det er beregnet på andre enn meg. Tradisjonelle herreklær gjør min fasong firkant. Dressjakker, rutete skjorter og strykefrie bukser, fremhever alle mine komplekser. Brede skuldre og smale hofter er feil fasong for en som vil se feminin ut. I tillegg sverger menn ofte til slips. Noe som selvfølgelig ser pent ut på de som kler seg som menn og er menn. Jeg derimot føler det som kvelende. Jeg kan gjerne ha på et naglehalsbånd som sitter tett inntil halsen, men ikke slips.

Selv den dag i dag, som voksen, får jeg av og til rare blikk bare fordi jeg går med dyre gummistøvler utenpå buksene. Dette er for meg praktisk å gå med når det regner. Men det provoserer vel de med stereotype kjønnsrolle-

holdninger, ettersom det er så å si kun damer som går med disse støvlene. Det har blitt et moteimage og de mest fanatiske går med gummistøvlene selv om det er sol, bare for å vise at de følger moten. Igjen dette med sko og mote, det er akkurat det samme i dag som da jeg som gutt begynte å gå med platåsko.

Men hvis disse dyre støvlene bare var for kvinner, hvorfor blir de da produsert i størrelser helt opp til 46. Veldig få kvinner har så store føtter. Dette er bare enda et eksempel på at folk ikke tør å tenke utenfor boksen. Gummistøvler er for kvinner, så menn får bare bli våte på beina? For meg er det helt klart at dette er gjort mye vanskeligere enn det egentlig er. Det er regler som ikke står skrevet noe sted, bare bestemt av folks begrensede tanke og frykt for å skille seg ut. Det er noe som bare MÅ utfordres!

Mange ganger har vi vel støtt på påstander om jenteting og gutteting. Typiske yrker osv. Det at jenter leker med dukker, er drillpiker og blir sykepleiere. Eller at gutter leker med biler, spiller trommer og blir mekanikere. Men hva er egentlig dette? Hva er bare for jenter og hva er bare for gutter? Spørsmålet har jeg stilt meg selv og andre mange ganger. Det finnes egentlig ikke noe svar, bare retningslinjer som vi følger i hverdagen. Jenter får rosa klær, drillstaver og blomstrete gummistøvler, mens gutta leker med gravemaskiner og har ofte blå klær. Senere i livet velges ofte tradisjonelle manns og kvinneyrker. Er det på tide å la det være opp til den enkelte å velge selv allerede fra barneårene? Eller må det være slik at de som velger motsatt blir sett rart på uansett alder?

Jeg er nå for gammel til å leke med dukker og biler, men jeg ble drillpike et par år senere etter mye diskusjon. Jeg er av den oppfatning, at kjønnsroller ikke er noe vi er født med, men blir tillært i oppveksten. Og at voksne mennesker (mer enn barn) tvinger seg selv og andre inn i stereotype bokser som begrenser den enkeltes rett til fritt å uttrykke sin identitet. Kjønn handler ikke alltid om hvilken genetisk kode man er født med, men også om egne valg og retten til å ta egne valg.

Ordet *kjønn* – farleg eller frigjerande?

Kristin Fridtun

Orda er ikkje alltid så greie å ha med å gjera. Dei gjer nytta si når me pratar om heilt vanlege, kvardagslege saker, men når me skal skildra ei særmerkt kjensle eller ein innfløkt tanke, er orda ofte meir til bry enn til hjelp. Stundom finn me ikkje dei rette orda. Stundom må me bruka ord me ikkje likar. Stundom kan eit lite ord vera det nifsaste som finst.

Kjønn er tvillaust eit vanskeleg ord. Det er innvikla og mangslunge og mest uråd å få taket på. Heilt sidan eg var lita har eg prøvt å skjønna kva *kjønn* viser til, kva folk meiner når dei seier *kjønn*. Eg hadde vel så vidt byrja på barneskulen då eg fekk ei snikande og uklår kjensle av at det var noko som skurra med dette ordet; folk bruka *kjønn* på ein måte som ikkje passa med det eg kjende og tenkte om meg sjølv. Var det berre to kjønn, mann og kvinne? Var eg hokjønn? Og skulle eg verta kvinne, slik som mor og bestemor og nabokonene og alle dei andre som visstnok var kvinner? Det kunne ikkje vera rett, eg håpa med heile meg at det ikkje var rett. Men støtt kom dette ordet – *kjønn* – farande og trefte meg som ein knyttneve i magen, det hånflirde og sa at jo, slik er det, du er hokjønn, kvinne, ferdig med den saka. Slik gjekk åra – eg låg stadig i strid med *kjønn*.

Då eg vart student og på nytt prøvde å slå kloa i dette sleipe ordet, såg eg at mange andre òg sleit med å få taket på det. Forskarar og skribentar kjekla om *kjønn* så busta fauk. Slik kjem det nok alltid til å vera: *Kjønn* ber i seg så mange tydingar og førestillingar, så mykje historie og strid, at me aldri vert ferdige med å diskutera og definera det. Difor blussar den illgjetne kjønnsdebatten opp støtt og stadig, men deltakarane er sjeldan fullt ut samde om kva kjønn er. Ettersom kjønn jamleg er emne for kiv og strid, fell det lett å tru at ordet *kjønn* rommar for mykje. At det femner for vidt. At det er utflytande og uklårt.

Slik er det ikkje. I alle fall ikkje i praksis. Eg og andre med meg veit at den rådande tydinga til *kjønn* er trong og klinkande klår: 'gut/mann eller jente/kvinne'. Hannkjønn og hokjønn – hovudkategoriane for arten menneske. Det hender me nyttar *kjønn* om økslingsorgana våre, men til vanleg viser ordet til dei to store slaga som menneskeflokken er samansett av. Mange meiner at desse slaga er skarpt åtskilde og at grensa mellom kjønna er uoverstigeleg. Dei legg ofte til grunn at naturen har gjeve dei to slaga ulik lekam, og at desse to slaga ter seg på ein særskild måte. Har du mannskropp, er du mann. Då skal du vera mannsleg. Har du kvinnekropp, er du kvinne. Då skal du vera kvinneleg. Det er det naturlege, seier dei.

Folk flest tolkar og brukar *kjønn* på denne måten – medvite eller umedvite. Då vert *kjønn* alt anna enn eit vidt og utflytande ord. Då vert *kjønn* stramt og strupande. Eg har kjent det sjølv, som barn og ungdom og ung vaksen. *Kjønn* har valda meg mang ei kvide; *kjønn* har fått meg til å tru at det er noko gale med meg. Eg opplever meg ikkje som mann eller kvinne. Eg er begge delar. Eller kanskje ingen av delane. Eg har kvinnekropp og kvinnenamn, men eg kan ikkje kalla meg kvinne, det er ikkje rett, det ville vera å ljuga. Eg er mykje meir mann enn kvinne, men eg er ikkje berre mann heller. Kva er eg då?

Den rådande bruken og forståinga av *kjønn* fortel meg at det finst to åtskilde kjønn med kvar sine særdrag, og at eg *må* vera eitt av dei, og at eg *bør* te meg og sjå ut slik det kjønnnet plar gjera. Men slik bruk av *kjønn* fletter alle tenkjelege normer og rettesnorer saman til eit usliteleg band, og dette bandet tøymer alle som prøver å trø over grensene. Det stengjer for fridom og mangfald. Me vert bundne på hender og føter. Berre nokre få, dei aller modigaste, greier å bryta seg heilt laus.

Eg er ikkje mellom dei aller modigaste, men etter å ha studert språk og språkbruk i sju år, veit eg korleis eg skal snika meg innpå og koma under huda på gamle, sleipe ord – til og med vanskelege ord som *kjønn*. Rett nok er det mest uråd å bryta seg heilt laus frå alle normene og rettesnorene som sit klistra til *kjønn*, men det hjelper å riva ordet ut av den faste samanhengen det elles står i. Då står ordet heilt åleine og eg kan endevenda og baska med det som eg vil, eg kan ta i bruk alle språkvitskaplege knep eg kan. *Kjønn* har herja med meg lenge nok, no er det eg som skal herja med *kjønn*. Kanskje vert me skuls etterpå.

Kjønn tyder ‘slag’ og ‘måte’

Me er mange som synest at den vanlege, folkelege tolkinga og bruken av *kjønn* er for smal. Kartet høver ikkje med terrenget. Kulturen høver ikkje med naturen. Å gå djupare inn i spørsmålet om skiljet mellom natur og kultur er rett nok ikkje naudsynt her; lat oss berre slå fast at naturen er såpass raus og open at jamvel om han skil mellom hannkjønn og hokjønn, set han inga endeleg og skarp grense mellom dei to. Han opererer med ein mangfaldig kjønnskipnad. Difor kan me – litt flåkjefta – seia at den vanlege bruken av ordet *kjønn* i høgste grad er naturstridig. *Kjønn* set eit skarpt skilje der det i røynda er flytande overgangar og tallause gråsoner. Eller rettare sagt: Nokon har fått *kjønn* til å setja eit slikt skilje.

For *kjønn* har ikkje alltid hatt ei så trong og rangsnudd tyding. Opphavleg var *kjønn* eit romsleg og lugomt ord med plass til folk av alle slag. *Kjønn* kjem av norrønt *kyn*, og i norrøn tid hadde *kyn* desse tre tydingane: ‘ætt, avkjøme’; ‘art, slag’; ‘vis, måte’.# Vårt *kjønn/kyn* er i slekt med ei rad andre germanske og indoeuropeiske ord, til dømes tysk *Kind* (‘barn’), engelsk *kind* (‘slag’) og *kin* (‘slekt’), latin *genus* (‘fødsel, ætt, art’).# Med andre ord er den opphavlege tydinga til *kjønn* temmeleg open og ufarleg. Me kan vel i grunnen seia at *kjønn* er eit kjønnsnøytralt ord – reint etymologisk.

Det ligg nær å tenkja at *kyn* etter kvart gjekk frå å tyda ‘slag’ til å tyda ‘dei to hovudslaga av mennesket’. I alle fall er dette tydingsskiftet nokså nytt. Me veit at *kyn* vart bruka i tydinga ‘ætt, familie’ eit godt stykke inn på 1800-talet. På denne tida hende det av og til at folk nytta *kyn* til å skilja karfolk og kvinnfolk (*Mannkyn, Kvendkyn*), men ‘ætt, familie’ var like fullt hovudtydinga.# Det er fyrst i seinare tid at tydinga til *kjønn* er vorten snevra kraftig inn slik at me i dag berre koplår *kjønn* til dikotomien kvinne–mann. Om me derimot legg den gamle, norrøne tydinga av ordet til grunn, og tek oss nokre filologiske fri-domar, vert *kjønn* ei langt meir open sak: Å vera eit *kjønn* er å vera eit slag. Eller slik: Å vera eit *kjønn* er ein måte å vera på. Fint, eller kva?

Frigjerande ordhistorie

Det er sjølv sagt ein grunn til at eg greier ut i det vide og det breie om opphavet og tydingshistoria til *kjønn*. Språkvitskap og transpolitisk arbeid er visseleg ingen vanleg kombinasjon, men eg meiner like fullt at etymologien til *kjønn* gagnar transfolk og det me arbeider for. Eg trur jamvel at etymologien

kan gjera livet som transperson litt lettare. *Kjønn* kan verta mindre fengsel og meir frigjerung. Her er grunnane til at eg ser det slik:

For det fyrste er det alltid ein føremon å gjera seg godt kjend med ord og omgrep for vanskelege og omstridde emne. Måten me brukar ord på seier mykje – i grunnen alt – om korleis me tolkar verda ikring oss og kva me tenkjer om henne. Etymologien til *kjønn* røper til dømes at me menneske har trong til orden og oversyn. Me er laga slik at me deler inn og sorterar det me ser og opplever. Kanskje kan me tenkja oss at *kjønn* endra tyding frå ‘slag’ til ‘dei to hovudslaga av mennesket’ fordi det var tenleg med ei samlenemning for dei to slaga. *Kjønn* er visseleg eit praktisk ord – litt *for* praktisk, diverre. Inndelingar er for streng, for unyansert. No er det vanskeleg å seia presis korleis og kvifor tydinga til *kjønn* er vorten så smal, men det er ikkje usannsynleg at det menneskelege jaget etter det lettvinne og oversynlege har hatt ein finger med i spelet. Historia til *kjønn* kan såleis fortelja oss noko om måten menneskja tenkjer og organiserer verda på.

For det andre er etymologien til *kjønn* noko å slå i bordet med for alle som kjempar mot fastgrodde kjønnsnormer og trongsynte meiningsmotstandarar. Den romslege grunntydinga til *kjønn* – ‘ætt; slag; måte’ – er eit godt argument å ha med seg i arbeidet for ei vidare forståing av kjønn. Kjønnforskarar og andre har med vekslande hell prøvt å vida ut kjønnsomgrepet. Her har me altså eit språkvitskapleg grunnlag å tufta denne utvidinga på. Me bør sjølv sagt ikkje nytta etymologien til *kjønn* som einaste faktagrunnlag når me granskar fenomenet kjønn, men historia til dette omstridde ordet kan få oss til å sjå kjønn frå ein annan synsstad – noko som i sin tur kan verka oppfriskande på ein kjønnsdebatt som ofte køyrer seg fast i det same, gamle sporet.

For det tredje – og her kjem det viktigaste – kan etymologien til *kjønn* ha ein viss styrkjande og trøystande verknad. Han gjer godt for den som kavar i einsemd utanfor kjønnsnormene. Det er kanskje ei mager trøyst å sjå at ordet *kjønn* ikkje er like trongt og kvelande som dei rådande førestillingane om kjønn er, men ei mager trøyst er tvillaust betre enn inga trøyst. I alle fall har eg sjølv hatt stor glede av å gjera meg kjend meg *kjønn*, eit ord som tidlegare gav meg sting i bringa og vond smak i munnen. Eg syntest at ordet var for trongt, det var ikkje plass til meg der. Det var mest som *kjønn* ikkje hadde noko med meg å gjera i det heile. Eg fall utanfor dei nådelause normene for hannkjønnet og hokjønn.

Difor var det trøyst i å oppdaga at *kjøn*n opphavleg femnde så vidt og breitt at eg er trygt innanfor likevel: Når *kjøn*n tyder ‘slag’ og ‘måte’, er min måte å vera *kjøn*n på like rett som nokon annan. Eg treng ikkje streva med å finna ut om eg er det eine eller det andre. Eg kan vera det som er rettast for meg. Eg kan vera mitt eige *kjøn*n.

Alskens som norsk avløyser til pangender?

Ettersom eg opplever meg som både mann og kvinne – som oftast mykje mann og litt kvinne – har eg vore på leit etter ei lagleg nemning som tek opp i seg båe *kjøn*na. Eller rettare sagt: Eg har vore på leit etter eit ord som bryt med det synet at det finst to heilt åtskilde *kjøn*n og som i staden målber at det finst mange *kjøn*n eller mange måtar å vera *kjøn*n på. Frå engelsk har me det fortryllande ordet *pangender* (av gresk *pan* ‘all, heil’), men det kunne vore moro å ha eit norsk ordet med om lag same innhaldet. Skal tru om *alskens* er eit høveleg ord?

Ja, eg meiner *alskens* er midt i blinken. *Alskens* er ei fordanska form av det gamle, norske ordet *allskyns* – altså «alls-*kjøn*ns». *Alskens* tyder som kjent ‘allslags’, og *alskens* er såleis eit levande eksempel på at *kjøn*n/*kyn* opphavleg tydde ‘slag’. Om du er *alskens*, så er du alle *kjøn*n, alle slag. *Alskens* set ingen grenser. Det er ei nemning som i alle fall eg trivst godt med. Eg er *alskens*. Visst er eg det.

Forsvar mot trongsynet

Kan eg leva som *alskens* utan at nokon legg hindringar i vegen for meg? Tviltsamt. Det skortar ikkje på folk som har andre meiningar om *kjøn*n enn eg har. Mange av dei er berre uvitande; dei har ikkje tenkt så mykje på *kjøn*n og *kjøn*nsnormer, og dei lever godt i trua på at den rådande forståinga av *kjøn*n er rett og grei. Det kan me ikkje refsa dei for. Annleis er det med dei som av vond vilje kjem med krasse motmæle kvar gong nokon ymtar om at *kjøn*n er meir ope og flytande enn folk flest trur. Dei tviheld på den gamle synsmåten og forsvarar han med surmaga og støytande utsegner. Kva skal me svara til slike, om me skal svara dei i det heile?

Ofte monar det ikkje å svara, men dei har godt av å få litt motstand lell. Her skal eg rett nok ikkje gjeva meg i kast med alle sleivsparka frå desse vriompeisane – dei kjenner me godt frå før. No vil eg berre førebu eit forsvar mot dei som kan koma til å hevda at etymologien til *kjøn*n og *alskens* ikkje provar

nokon ting, at utgreiinga mi om dei gamle tydingane berre er språklege krumspring som ser bra ut på yta, men som ikkje har noko med den røynelege saka å gjera.

Til det er det berre éin ting å seia: Ord og ordbruk er aldri noko utvendig og uviktig. Det er sant at me ikkje kan endra førestillingane om eit fenomen berre ved å endra orda me brukar om fenomenet, men orda ber i seg så store krefter at me likevel ikkje skal undervurdera dei. Me veit alle at den som har makt over orda, har makt over det meste. Det heiter seg òg at kunnskap er makt. Når me tileignar oss kunnskap om *kjønn* og provar at *kjønn* historisk sett er eit svært vidt omgrep som femner mykje meir enn dei normtyngde kategoriane kvinne–mann, har me *kjønn* på vår side.

Dei som er imot at ordet *kjønn* får ei vidare tyding, har som oftast eit svært snevert syn på kjønn i seg sjølv. Dei har kanskje ei viss forståing for at somme kjenner seg «fanga i feil kropp» og vil «skifta kjønn» (for å bruka dei folkelege uttrykka), men det er verre for dei å skjøna at somme ikkje identifiserer seg med nokon av dei to tradisjonelle kjønn. Vriompeisane påstår at slikt er tull, at det er eit sprøtt påfunn, at det er noko postmodernistisk vås som forblinda kjønnsforskarar har koka i hop. Sjølvsagt er ikkje dette noko me har funne på. Det er tvert imot dei skarpe grensene og normene for kjønn som er eit påfunn. Eit praktisk kunstgrep. Ein måte å tøyma folk på. Og vriompeisane trur attpåtil at dei får bruka ordet *kjønn* om desse førestillingane sine.

Det får dei ikkje. Om dei absolutt skal halda fast ved inndelingane i to strengt åtskilte menneskeslag, mann og kvinne, utan rom for gråsoner, får dei finna seg eit anna ord for det. Ja, desse kjønnstradisjonalistane bør sanneleg få høyra at *kjønn* tradisjonelt er eit romsleg og mangtydig ord. Med språkhistoria i ryggen kan me ta *kjønn* tilbake og gjera det til vårt. Det er kanskje eit utopisk mål, men det er verdt eit forsøk.

Barn og forståelse av kjønn

Anonym

Jeg har en gang vært barn, jeg kjenner en del barn og ikke minst jobber jeg med barn. Mitt inntrykk er at barn ofte kan fremstå som ganske kjønnskonservative. Det finnes guttefarger, jentefarger, gutteleker, jenteleker, gutteklær, jenteleker. Ja, du skjønner poenget. Mange tolker dette som et «bevis» på at kjønnsinndelingen gutt og jente er naturlig og biologisk bestemt og en gylden sannhet her i livet. Ved å følge denne logikken kan vi derfor også vite at mennesker er enten slemme eller snille, rike eller fattige og man har enten rett eller feil. De fleste av oss med noen år på baken vet at dette ikke er tilfelle. Det meste her i verden er mer sammensatt enn som så. Men av en eller annen grunn velger vi å ikke fremstille ting på den måten ovenfor barn. Det er klart at barn har behov for et forenklet verdenbilde for å klare å orientere seg i egen hverdag og sin egen situasjon. Men de klarer også å utvide og komme med tillegg til sine allerede etablerte forståelsesrammer. Dette fenomenet kalles læring. Evnen til læring og omstilling avtar visstnok med årene.

Jenter og gutter kan jo egentlig gjøre akkurat det samme. Ikke alle er jenter og gutter heller. Men når jeg prater med barn om kjønn kan jeg tenke at å snakke med de om dette blir litt radikalt. Vil dette være for fjernt fra deres verdensbilde? Eller vil de i det hele tatt forstå noe av det? Det er greit at vi lærer barn og utvide sin egen forståelse på mange felt, men forståelsen av at vi alle er født som jenter eller gutter og at vi er grunnleggende forskjellige fra hverandre er ikke en kunnskap. Det er et grunnleggende faktum. På samme måte som vi vet at vi mennesker trenger vann for å leve. Eller?

Til min glede og overraskelse opplever jeg ofte at det ikke er slik. Barn lurer ofte på om jeg med mitt androgyne utseende er gutt eller jente. Hvis et barn spør kan jeg svare at jeg er ingen av delene, eller litt begge deler. Overraskende

mange barn godtar dette som et svar. Hvis barna ikke er rukket å bli for gamle godtar de faktisk dette som et helt logisk svar. Jeg har til og med opplevd at de kan reprodusere dette som kunnskap. For eksempel si i en samtale at «ikke alle er gutter eller jenter». Etterhvert som barna blir eldre, blir dette svaret vanskeligere å forstå. De har ideen om to kjønn mye mer innarbeidet i seg og krever en del mer forklaring før de kan akseptere dette som et svar.

Egen identitet og identifisering med grupper er en grunnleggende prosess i oss. Vi trenger ofte å ha en form for gruppeidentitet og tilhørighet. Hvilken gruppe vi velger avhenger etter min oppfatning av de alternativer vi gis. Når barn ikke får mer enn to alternativer skal de så klart mye til at de noen gang tenker at det finnes et, eller ti for den saks skyld, ekstra alternativ.

Med bakgrunn i mine erfaringer ser jeg ikke barns utsagt og tanker om kjønn som et «bevis» på at dette er noe av de mest grunnleggende sannhetene i livet. Jeg tror barn bare er et speil av hvordan vi har valgt å lære dem å tenke om kjønn. Jeg mener utrolig sterkt at barn må læres at det ikke bare finnes gutt og jente. De må også lære at den kroppen de ble født med ikke sier en dritt om hva du kan, bør og skal gjøre. Hvis vi ikke lærer dem dette før forståelsen om to kjønn har låst seg fast, hindrer vi veldig mange barn i å finne forståelse, tilhørighet og identitet i sitt eget liv. Det har ikke jeg lyst til å være med på, til det kjenner jeg alt for mange «awesome kids» som fortjener bedre.

Transvandrar

Kai

Mange opplev at dei har ei transreise. At måten ein har presentert seg sjølv på har endra seg, ein har kanskje endra klesstil, hobbyar, interesse, namn eller pronomen. Men i motsetnad til mange andre transreiser er mi transreise også ei reise mellom ulike stadar i verda. Å reise geografisk gjer ein mogelegheit til å teste ut nye uttrykksformer. Eg kan vere kunstnarisk hippiemann i Dehli ein dag, og så neste dag dra vidare til Agra og presentere meg på ein heilt ny måte. Reising gir uendelege mogelegheiter i endring av identitet og uttrykk, fordi ein ofte møter menneske utan førestellingar av deg på førehand. Du står fritt til å velje kva sider av deg sjølv du vil presentere.

Eg har valt ut nokre stader som har vore definerande for korleis eg forstår meg sjølv. Menneske har oppfatta meg ulikt rundt omkring i verda, noko som har skapt frustrasjon, kulturkrasj, irritasjon og nokon gonger rein lykke av å endeleg bli oppfatta på måtar eg kjenner meg komfortabel med.

Ghana, våren 2006

Etter å ha kjørt i timesvis igjennom det tørre landskapet i norddelen av Ghana besøker vi ein kvinneleg høvding i Nord-Ghana. Det går rykte om at dersom ein er høvding får ein gifte seg med så mange damer ein vil, uavhengig av kva kjønn ein sjølv er. Men ein kan berre ha ein mann. Eg grin ikkje så veldig hardt over at høvdingen berre kan gifte seg med ein mann, eg er mest opptatt av desse damene. Eg har fått meg eit nytt mål i livet. Eg skal bli høvding i ein landsby i Nord-Ghana.

Colombia, våren 2007

Eg er på besøk med eit lokallag i ungkommunistane i Colombia. Vi sitt på det 500 år gamle fortet i den karibiske kystbyen Cartagena og diskuterer politikk. Korleis kan ein arbeide for ei rettferdig fordeling i Colombia, eit land med enorme sosiale og økonomiske skilnader? Og kva meiner ein eigentleg om

geriljaen? Korleis skal ein hindre amerikansk imperialisme, og korleis skal ein hindre drap på studentaktivistar og fagforeningsleiarar?

Eg får etter kvart ein veksande mistanke om at den eine av gutane er interessert i meg, blant anna fordi han til stadigheit forsøker dra samtalen inn på meir personlege tema. Det blir ein verbal dragkamp der eg forsøker å diskutere politikk, mens han forsøker å grave i privatlivet mitt. Dragkampen er krydra med ein god dose språklege handikap frå mi side, då spansken min er milevis unna perfekt. Eg taper kampen i det han spør om eg har ein «novío», altså om eg har kjærast bøygd i maskulin form. Eg seier at eg er lesbisk og har ingen interesse av menn. Han trur ikkje på at eg er lesbisk. Han seier at lesbiske stort sett er kvinner som har ein mindre heldig utsjånad og som ikkje får seg menn. Eg kan følgjeleg umulig vere lesbisk, eg ser jo ikkje ut som om eg ikkje får meg menn.

Eg blir dritforbanna på fyren. Frå at gruppa snakka om spennande politiske tema har han no fått samtalen til å handle om meg, min utsjånad, min seksualitet og mitt kjønn, og det framfor ti andre menneske som eg skal jobbe saman med politisk. Eg har ingen interesse av å bli fortalt av resten av gruppa om kor viktig det er at også lesbiske engasjerer seg på venstresida, og kor bra det er om eg er open om det. Eg vil diskutere politikk, ikkje bli fortalt at det er greitt at eg liker kvinner. Mens menn blir sett på som attraktive om dei har sex med kvinner, blir tydeligvis kvinner mindre attraktive dersom dei skulle finne på å ta med seg ei dame heim. Eg tek meg i å tenke at livet mitt hadde vore enklare om eg hadde vore født mann. Då hadde ikkje det at eg liker kvinner øydelagt gode politiske debattar.

Frankrike, sommaren 2010

Kjensla av å ha alle moglegheiter som fins. Kjensla av å strekke ut tommelen og haike dit ein vil. For meg er det ei enorm fridomskjensle. Kjensla av å kunne gjere det ein vil, reise dit ein vil, uavhengig av pengar. Kanskje eg vil opphalde meg eit par månadar på ein økologisk gard i Spania, kanskje vil eg vandre i fjella i Sveits. Kanskje ender eg opp med å sove eit par netter i eit okkupert hus i Belgia, fordi eg gjekk tom for pengar. Eg kan gjere det eg vil. Eg treng å røre på meg. Eg er rastlaus i kroppen. Og eg har funne ein fantastisk haikevenn med omtrent like stramt budsjett som meg sjølv.

Eg blir med på ein landokkupasjon vest i Frankrike. Det skal byggast ny flyplass, og det er eg så klart imot. Ein treng då verkeleg land til anna enn meir forureining. Eg blir med på å bygge okkupantlandsby der flyplassen skal byggast. Så kan ein dyrke jorda økologisk i staden for. Nantes har strengt tatt ein flyplass allereie. Dessutan burde folk uansett ta toget når det er mogeleg.

Eg treng eit nytt namn. Sidan landokkupantane er over gjennomsnittleg paranoide for fransk politi opererer alle med kallenamn. Berre unntaka veit kva dei juridiske namna til andre i leiren er. På eit halvt minutt vel eg namnet Kai. Eg har brukt det som «drag»-namn tidlegare og kjenner allereie identitet knytt til det.

Landokkupantane i Nantes blei kjent med den norske aktivisten Kai. Då eg og min gode haikekamerat loffa vidare ei veke seinare bad eg haikekameraten om å halde fram med å kalle med Kai. Kai kjentes godt, det kjentes meir ut som meg enn det gamle namnet mitt. Kai var meg frå då av.

Norge, sommaren 2010

Eg var tilbake i mitt gamle kollektiv på Sankthanshaugen i Oslo. Det var fint å sjå igjen menneska eg budde saman med, det kjendes som kollektivet var min familie i Oslo. Eg introduserte mitt nye namn til dei. Det blei heilt stille. Eg kjente eit sekund at eg hadde lyst til å trekke det tilbake. Ei av dei eg budde saman med spurte om det betydde at ho skulle omtale meg som «han». Eg hadde aldri tenkt over kva pronomen eg var komfortabel med før, for var det ikkje slik at namn og pronomen hang saman. I det augeblikket innsåg eg at eg blei forstått som at eg ville gå frå kvinne til mann. At eg blei lest som trans. Eg hadde ingen forståing av meg sjølv som trans før dette, eg ville berre heite Kai. Men sidan menneska rundt meg forstod meg som trans etter at eg endra namn, byrja etter kvart eg også å forstå meg sjølv som trans. Alle spørjeteikna folk satte ved at eg endra namn gjorde at eg blei meir sikker på at dette var riktig for meg.

Bogotá, Colombia, hausten 2010

Universidad Nacional i Bogotá. Eitt av dei mest prestisj fylte universiteta i landa. Her er eg, Kai, for å lære meg eit brukande nivå av spansk. I løpet av mine tre månadar på universitetet forsøker eg med jamne mellomrom å gå på do der. Det går stort sett ganske dårlig.

Eg går inn på den nærmaste doen. Dodøra har eit skilt på seg med eit menneske med skjørt eller kjole. Eg har ikkje brukt kjole sidan 90-talet, men vel likevel å gå inn på kjoledoen. Ei antatt kvinne står og sminkar seg der. «Denne doen er for kvinner!» seier ho med heva og aggressiv stemme. Eg ser tilbake på ho, sannsynlegvis lettare forskremt. Ho ser på meg igjen. Først på andletet, så nedover kroppen min og på brysta. Deretter går blikket forvirra opp igjen på andletet. «Aj, perdon.» Unnskyld, seier ho utan å vise noko særleg teikn til anger. Eg har tydeligvis passert som eit menneske som kan bruke kjole, sidan dette er kjoledoen. Eg har fått lov til å gå på do.

Neste gong brukar eg doen med bukseskilt på, sjølv om den er på andre sida av bygget frå der eg les. Det er vel strengt tatt det skiltet som passar meg best, sidan eg bruker bukser. På buksedoen lar folk meg vere i fred.

Lonquimay, Argentina, 2011

Eg er i ein liten landsby i Argentina, der eg hjelp til med trening av hestar som skal brukast til polo. Eg bur og arbeider som ein ekte gaucho, ein argentinsk cowboy. Ein dag eg er ute og rir treff eg ein gammal mann på tur med hunden sin. Den gamle mannen skjønner med ein gong at eg ikkje er lokal, sannsynlegvis på grunn av at spansken min høyrtes ut som ei festleg blanding mellom alle spanske aksentar. Den gamle mannen byrjar å prate med meg om jenter på ein måte eg på ingen måte var komfortabel med. Det byrja med eit uskyldig spørsmål om eg hadde jentekjærast. Då eg avviste dette, gjekk spørsmåla relativt raskt over på korleis eg ville at ulike kroppsdelar på kvinnekroppen skulle vere. Sidan eg viste under middels interesse for å diskutere kvinnebryst med ein middelaldrande ukjend mann, kom oppfølgingsspørsmålet «... eller er du meir interessert i gutar? Det er ikkje så mange gauchos som er homo.» Spørsmålet blir stilt på ein så latterleggjerande måte at det ikkje var eit alternativ å svare ja. Om det er dette som er mannskultur, så vil eg ikkje vere med. Om det å vere mann betyr å undertrykke kvinner og homofile, så vil eg ikkje vere med lenger.

«Nei, eg er faktisk kvinne», svarer eg. Den gamle mannen får eit uttrykk ein ikkje gløymer med det første. Eg helsar farvel og rir vidare

Johannesburg, desember 2011

Å bli invitert i eit tradisjonelt zulubryllaup må vere noko av det mest eksotiske ein kan komme bort i. Å vere Kai, fysisk kvinne med hankjønnspronomen,

gjorde at eg i periodar kjende meg som det mest eksotiske innslaget av alle i bryllaupet.

«Are you a boy or a girl?»

«Do you have a boyfriend?»

«Do you have a girlfriend?»

«Don't you feel unsafe, being a girl travelling around in South Africa alone?»

«So what is your favorite football team? What, don't you like football? All guys like fotball.»

Alle over 15 år er skråsikre på kjønnet mitt, men ingen er einige med kvarandre. Borna har i alle fall vett til å spørje når dei ikkje veit.

St. Lucia, Sør-Afrika, 2012

Eg trefte ein colombianar på ein backpackerstad på den sørafrikanske austkysten. St. Lucia er ein liten tettstad på ei lita halvøy omgitt av krokodillesump og hav. Colombianaren José inviterte meg ut på ein kaffi. Eg var lykkelig over ein sjanse til å få snakke spansk igjen, og blei med. Vi prata om Colombia, eit land han ville bort frå og eg ville tilbake til. Eg skjønnte at eg passerte, han oppfatta meg som mann. Det er vanskeleg å skildre korleis ein veit at ein passerar, men ein veit. Dei fleste menneske snakkar annleis til kvinner enn til menn. Dessverre. Aller helst vil eg ha eit samfunn der menneske ikkje behandlar deg ulikt ut i frå biologisk kropp, men den verda fins ikkje i dag. Eg merka at José behandlar meg som ein mann, og eg synes det var behageleg og fint å bli behandla slik.

José byrja etter kvart å snakke om ein gjeng med lesbiske kvinner på staden vi alle budde. Han meinte at lesbiske gjorde seg til og at maskuliniteten deira var anstrengt. Hans eigen maskulinitet, derimot, hadde han tilsynelatande aldri reflektert over at også kunne vere ein smule anstrengt. Med eitt var det ikkje lenger stas å passere. Eg har ingen interesse av å vere med på å støtte opp om ein idé om at menn får lov til å gjere maskulinitet, mens kvinner ikkje får lov til å gjere det same. Men fordi eg blei sint over uttalingane hans, avslørte eg samtidig meg sjølv som trans. Med eitt skjønnte han at eg var «ein av dei», som han likte å kalle det. Stemninga endra seg rundt kafébordet. José hadde ingen intensjonar om å halde fram med å behandle meg som ein mann, sjølv om eg insisterte på at eg var det. Eg fann på ei unnskyldning og stakk for å sleppe unna den no irriterande colombianaren.

Dette er situasjonar som eg i ettertid ser at har prega min identitet. Menneske rundt meg behandlar meg radikalt ulikt om dei kjønner meg til mann eller kvinne. Dette gjeld alle stadane eg har vore, inkludert minn eige heimland Norge. Det første opphaldet mitt i Colombia var radikalt annleis enn det andre, fordi eg første gong blei gjort til kvinne mens eg andre gong blei gjort til mann. Då eg var lesbe slapp eg unna med vitsing om at eg skulle vere høvding i Ghana og gifte meg med ei rekke kvinner. Ingen reagerte på det som undertrykkande, det blei derimot sett på som radikal og frigjerande vitsing. I dag tenker eg at vitsinga mi for nokre år sidan var både patriarkalsk og ikkje minst postkolonialistisk. I dag hadde eg som transmann aldri sloppe unna med tilsvarande vitsing.

Å reise mellom ulike stader i verda er også ei reise i kjønnsroller. Fordi det er ei reise i kjønnsroller blir eg oppfatta ulikt ulike stader i verda. Sist eg var i Colombia blei er stort sett gjort til mann, mens eg i Norge langt oftare blir gjort til kvinne. Kvifor? Fordi ei kvinne i Colombia og ei kvinne i Norge er to ulike kjønnskategoriar. Kategorien kvinne i Sør-Afrika er igjen annleis. Kjønn varierer frå stad til stad i verda. Dermed varierer også måten eg blir oppfatta. Dette gir både mogelegheiter og avgrensingar. Det gjer at eg blir misopfatta så mykje at eg kjem i ekstremt ukomfortable situasjonar, og det kan gjere at eg passerer langt lettare som mann enn eg gjer i Norge. Uansett gjer det kjønnsvandling – vandring mellom ulike kjønnsidentitetar og kjønnsuttrykk – langt enklare enn om ein hadde heldt seg på same stad og innanfor same kulturelle tolkingsramme.

Transvestitt: Ikke helt trans, ikke helt cis

Anonym

Som med mye annet i mitt liv har jeg alltid befunnet meg et sted i midten, pendlende fra en side til en annen. Alt fra gruppetilhørighet på ungdomsskolen, der jeg pendlet mellom den "kule" gjengen og den "ukule" gjengen, til seksualitet og kjønnsuttrykk. Seksuelt har jeg vært tiltrukket av både ikke-trans kvinner og ikke-trans menn, transkvinner og transmenn, transvestitter, androgyne, genderqueers, bigenderister og andre mennesker. I et seksuelt rollespill er jeg "switch", det vil si at jeg liker både å dominere og å bli dominert. Når det gjelder kjønnsuttrykk har jeg gått fra å ha et superfeminint uttrykk til androgynt og maskulint uttrykk alt etter hvilken humør, klesstil og behov jeg har hatt. På samme måte er det med kjønnsidentiteten min. Jeg har identifisert meg som en heteroseksuell feminin kvinne, en feminin bifil kvinne, skeiv androgyn kvinne, skeiv maskulin kvinne, og nå som både skeiv androgyn kvinne og skeiv androgyn mann.

Ikke dragking, men ikke transseksuell heller

Jeg er en kvinne-til-mann-transvestitt (FTM-transvestitt). Innen transverdenen er jeg av de som delvis identifiserer seg som motsatt kjønn av det jeg fikk tildelt ved fødselen. Mange forveksler transvestisme med dragking, noen forveksler også transvestisme med transseksuelle. Selv om personer innenfor de ulike kategoriene har mange likhetstrekk er de likevel ikke det samme. Når jeg dragger leker og eksperimenterer jeg med ulike kjønnsuttrykk, jeg dikter opp ulike karakterer med spesielle egenskaper og spiller et slags skuespill. Det er med andre ord en slags kjønnslek hvor jeg kan kle av og på ulike kjønnsuttrykk når jeg vil.

Når jeg "transer" dikter jeg derimot ikke opp en karakter, men er kun meg selv. Som transvestitt gjør jeg riktignok mange av de samme praktiske tingene som når jeg dragger (for eksempel å binde puppene og å packe), men som

transvestitt foregår kjønnsleken på et dypere og mer emosjonelt plan. For når jeg som transvestitt kler meg opp som mann er det ikke et skuespill, men en del av identiteten min. Jeg har med andre ord en kjønnsidentitet som pendler mellom en kvinnelig og en mannlig identitet. Det er også dette som gjør at jeg ikke kan kalle meg en transmann. Jeg ønsker ikke å være mann på heltid, slik FTM-transseksuelle gjør. Men jeg ønsker heller ikke å være kvinne på heltid slik cis-kvinner gjør. Jeg ønsker derimot å leve ut både min mannlige og kvinnelige identitet når jeg føler for det.

Misforstått fetisj

Transvestisme var lenge en diagnose på lik linje med transseksualisme i Norge, men ble i 2009 tatt ut av diagnosesystemet fordi transvestitter ble ansett å ikke lenger være en kjønnsforstyrrende identitet, men en fetisj. Mange mennesker, både cis og trans, tenner på å kle seg eller bli kledd i kvinne eller mannsklær. Transvestisme handler likevel ikke bare om seksuell tenning. Det kan dessuten bli veldig problematisk når mennesker som tenner på noe og mennesker som identifiserer seg som noe blir puttet i en og samme bås. Transvestitter som har både en kvinnelig og en mannlig identitet trenger for det første et helt annet diskrimineringsvern, enn mennesker som tenner på å kle seg i et annet kjønns klær. Vi trenger ikke et diskrimineringsvern som beskytter seksualiteten vår, men et vern som beskytter kjønnsidentiteten vår. På samme måten som transseksuelle og andre kjønnsminoriteter.

Et sted midt i mellom

Som transvestitt blir jeg av noen ikke regnet for å være "ekte" trans, slik som de transseksuelle. Samtidig synes jeg det er ukomfortabelt å bli regnet som "ekte" cis-kvinne, for innerst inne vet jeg at det heller ikke stemmer. I følge staten har jeg ingen egen kjønnsidentitet, men er en fetisjist på lik linje med cis-identifiserte mennesker som tenner på å leke med kjønnsuttrykk. Transvestitter leker ikke bare med kjønnsuttrykk, vi pendler mellom identiteter. Selv om vi ikke er trans hele tiden eller cis hele tiden, er vi likevel noe annet enn en fetisj. Jeg er glad for å ikke være en diagnose, men jeg skulle ønske det hadde blitt gjort med en begrunnelse som anerkjent meg som menneske på mine egne prinsipper. For jeg er og blir et menneske midt i mellom.

«Angst!»

Christine Jentoft

Mitt navn er Christine Jentoft, jeg ble født i 1988 og utfra verdens eldste legepraksis ble det konkludert med at jeg var gutt, dette skulle senere vise seg å være en smule feil. Jeg er ei jente, ei transjente! Jeg bor med min samboer og våre to barn på 5 og 1 år i Aurskog-Høland, vi har hund og stasjonsvogn og er rimelig kjedelige.

Angst og trang

To lodd på hver sin side av en vekt som over tid, øker mer og mer, helt til en overvinner den andre.

To lodd som kan tyngre enormt på ens skuldre.

Angst, på mange måter “den slemme”, den urasjonelle, snikende greien som gjør at du hindres fra selv de enkleste ting. Den lammer deg uten gift, den hindrer deg uten gjerder, den invaliderer deg uten at kroppen din er skadet på noen måte.

Den nærer seg av din eksisterende frykt, frykt for hva er vel individuelt. For meg var det frykten for hva andre ville si, hvordan de ville reagere. At de ville utstøte meg, hate meg, ikke forstå og gjøre narr. På det mest ekstreme fryktet jeg offentlig ydmykelse, juling og konstante slengbemerkinger.

Angsten, i tillegg til kjønnsforvirrelse, samt en noe konservativ oppvekst hjemme bidro til at det tok lenger tid for meg å i det hele tatt finne meg selv.

Min erfaring med kjønnsidentitetstematikk var begrenset, jeg hadde kun sett saker hvor mediene latterliggjorde de som brøt med kjønnsnormene, og søkte man på Internett så kom man omtrent utelukkende inn på porno.

Idet jeg traff det punktet hvor jeg innså at jeg var trans* ble angsten sterkere, jeg kunne se for meg scenarier hvor alskens fæle ting skjedde meg. Angsten vokste seg sterkere og sørget for at jeg skulle skamme meg, være utilfreds og føle meg enormt alene.

Kjæresten min på den tiden skulle gi angsten en tidlig seier, hun bekreftet noe av frykten min, blant annet at det var ekkelt, og unormalt. Angsten og hun ble nok gode venner, selv etter det var slutt.

Jeg var før utadvendt, menneskevendt og blid, angsten forvandlet meg til ett innesluttet, grettent monster. En tid unnslopp jeg inn i den digitale verden, men overforbruk gjorde at jeg så meg nødt til å ende spillingen fullstendig. Så lenge jeg ikke utfordret angsten lot den meg være, men så fort jeg lot en tanke blomstre stod angsten klar for å slå ned på ulydigheten.

Angsten representerte mitt bilde av samfunnet, eller slik jeg hadde oppfattet det. Jeg var fra ett sted hvor det å skille seg ut, gjorde at man satte seg i en særdeles sårbar situasjon. Jeg hadde sett hvordan andre som stakk seg ut var blitt behandlet, og det var ikke pent. Konstant mobbing, ydmykelse, kritisering, vold og hva verre var, det var helt jævlig, og jeg var ikke noe bedre enn de andre. Jeg deltok ikke aktivt, men baksnakket gjerne og det er like ille. Jeg var redd for å motta den samme behandlingen som jeg hadde sett andre ta imot. Jeg var feig.

Trangen, antihelten, ønsket om å få være seg selv. Ikke helt snill, men langt ifra en dum ting, den minner litt om drillsersjanten som hylar deg i øret. Påfører deg plager slik at du skal være tørre mer, presse deg lenger. Prøver å få det til å virke som at du ikke har noe valg, den har nesten rett. Du kan velge å stå imot trangen, men det vil gå utover deg allikevel.

Den vil vokse seg større, gjøre seg mer og mer fremtredende, mer og mer plagsom. Noen klarer å undertrykke den og vise normalt ansikt utad, men de har det ofte vondt inni seg. Andre må til slutt gi etter for trangen, slippe den løs. Med varierende hell.

Mens man undertrykker trangen holder angsten seg litt tilbake, som en hvisken. Den sørger for å fore deg med negativitet. Men trangen fortsetter å presse seg oppover, og for hvert nivå den kommer til, gjør angsten seg mer fremtredende. Den ønsker ikke at du skal gjøre det trangen sier.

“Hva vil folk si? Ingen vil elske deg!” sier angsten.

“Du trenger dette, du vil ikke være misfornøyd resten av livet vel?” Svarer trangen.

Den indre kampen river i deg, den sliter på humøret, lunta blir kortere, sliter deg ut, trekker deg ned. Hindrer deg i å være ett helt menneske. Man blir mer i innesluttet og deprimerert.

På mange måter er man som ett okkupert land hvor den okkuperende makten legger bånd på deg, mens motstandsmakten prøver å frigjøre deg med alle mulige midler.

Det skytes, sprenges og ødelegges, man kan bare håpe at krigen tar slutt så snart som mulig, mens det enda er ett land (les: person) igjen å redde.

Landet kan jo hjelpe til selv til en viss grad. Gjøre det vanskelig for en side å vinne, gi gode forhold til andre.

Og nettopp det må man gjøre selv, i mitt tilfelle lot jeg angsten ta en knusende ledelse tidlig. Det var seinere, ved støtte fra andre i lignende situasjoner at jeg var i stand til å hjelpe trangen.

Sakte men sikkert vinner man små slag mot angsten, å være ute blandt folk er den beste medisin, å få anerkjennelse er hjelper også!

For hver milepæl man klarer å kjempe seg til, reduseres angsten sakte men sikkert, og det blir lettere og lettere å kjempe imot. Endelig føler man seg som en overmakt, at motstandskampen har en sjangs. Men man må ikke bli for kjepphøy, det er fort gjort å bli uforsiktig og plutselig skjer det noe som gir angsten mulighet til å blomstre litt igjen. Det kan være en negativ kommentar, en dårlig reaksjon eller noe annet. Angsten står der, klar til å ta over igjen. Men så lenge man holder hodet kaldt og ikke går for fort frem, kan trangen overvinne angsten, med tid, mot og hjelp fra en selv.

Det aller viktigste er å ha noen å støtte seg til, noen som passer på deg og bidrar når du er nede. Det lønner seg i lengden. I begynnelsen er det vanskelig å føle at noen støtter en. Med mindre man har noen som med sikkerhet aksepterer en, da har man en tjuvstart på andre! Er man alene, eller i hvert fall tror at man er alene, er internett ett fint sted å begynne. Oppsøk sider beregnet på ett skeivt publikum. Ta kontakt med andre som averterer at de er trans og spør om ting. Man skal ikke trenge å lete lenge før man finner en som er villig til å bidra, oddsen er god for at vedkommende har fått hjelp selv på lignende måte!

Det finnes også organisasjoner villig til å hjelpe, med møter, telefontjenester, støttekontakter og annet man kan benytte seg av, litt research så finner man forhåpentligvis noe!

Feil: kjønn

Anonym

Jeg identifiserer meg ikke med det kjønnnet jeg ble tildelt ved fødselen. Jeg identifiserer meg heller ikke med det såkalt motsatte kjønnnet. Dette er ikke noe det er plass for i samfunnet, og her stopper derfor min tilhørighet til verden.

Har du tenkt over hvor ofte du må forholde deg til hvilken kjønnskategori du tilhører? Fordi jeg ikke ønsker å tilhøre en kjønnskategori, er dette noe jeg forholder meg til flere ganger daglig. Når jeg står opp om morgenen og skal velge klær, tenker jeg over hvem jeg skal møte i løpet av dagen og i hvilke sammenhenger. Jeg må passe på å ikke velge "feil" klær hvis jeg ikke har lyst til å bli utfordret på hvorvidt jeg oppfyller kravene som settes til kjønns-kategorien folk tenker jeg hører til når de ser meg. Kler jeg meg i dress en dag og i kjole den neste, begynner folk å stille spørsmål jeg ikke kan svare på. Klær er kjønnnet, uttrykk er kjønnnet, og når jeg varierer mellom dem, blir folk forvirra. Prøver jeg å være både mann og kvinne, eller prøver jeg å være "det motsatte av hva jeg er"? For meg henger ikke kjønnsbestemte uttrykk, som for eksempel kjoler og skjegg, sammen med identitet. Slik jeg ser det, står jeg opp hver morgen uten kjønn.

Hvorvidt man ser pen og presentabel ut eller ikke, handler ofte om hvor flink du er til å oppfylle kjønnskravene. På nett har jeg to profilbilder jeg varierer mellom. Begge bildene gir folk assosiasjoner til ett bestemt kjønn, men på ett av dem oppfyller jeg stereotypien til denne kjønns-kategorien bedre enn på det andre. Det er dette som har flest "likes" og kommentarer.

Det er mange andre situasjoner der man må forholde seg til hvilken kjønns-kategori man skal tilhøre. Hvis jeg skal inn i en klesbutikk eller på et offentlig toalett, må jeg for eksempel velge meg et kjønn før jeg i det hele tatt går inn

døra, slik at jeg kan gå inn i den “riktige” avdelingen.

En gang i blant får jeg tilsendt gallupundersøkelser på nett, spørreskjemaer som spør om alt fra hvilken bank jeg bruker til hvor ofte jeg ser på tv. Ett spørsmål går igjen i alle undersøkelsene, uavhengig av tema: Hva er mitt kjønn? Her kan jeg velge mellom kvinne og mann. I motsetning til mange andre spørsmål er det ikke et alternativ som sier “ønsker ikke å svare” eller “vet ikke”. Jeg kommer heller ikke videre i undersøkelsen uten å svare på dette spørsmålet. Jeg ønsker ikke å oppgi at jeg representerer enten kvinner eller menn når jeg ikke opplever å tilhøre noen av gruppene; begge alternativene føles som løgn.

Kjønn er også utgangspunkt for å definere seksuell orientering. Når jeg har kjærester, må jeg forholde meg til kjønn, fordi folk anser meg som homo eller hetero og fordi det fortsatt er forskjellsbehandling mellom de kategoriene. Da jeg fikk min første kjæreste, måtte jeg “komme ut” på grunn av kjønn. Jeg ble forelsket i personer av ulike kjønn, men når den første kjæresten min og jeg tilhørte samme kjønnskategori, ble jeg sett på som homofil og måtte derfor forholde meg til det. Dette gjorde også at folk så annerledes på meg, som om kjønn på kjæresten min skulle ha noe å si for min identitet. Hvilket kjønn jeg så på meg selv som, var det ingen som spurte om.

I seksuelle sammenhenger blir det ofte tatt for gitt hva en person liker, ut fra hvilket kjønn kroppen ser ut til å tilhøre. For mange stemmer dette overens. For meg gjør det ikke nødvendigvis det, men dersom det er noe jeg ikke liker, blir jeg gjerne fortalt at det er naturlig for min type kropp at jeg skal like det, og at jeg kanskje bare har hatt dårlige sexpartnere før.

Hva er problemet egentlig, hender det folk spør. Hva vil jeg?

Som jeg sa innledningsvis, opplever jeg ikke tilhørighet med den kjønns-kategorien jeg ble tildelt ved fødselen. Jeg ønsker å definere meg ut av dette kjønn. Jeg vil gjerne ha denne kjønns-kategorien bort fra offentlige dokumenter, fra måten andre ser på meg og snakker om meg på, og jeg vil ikke føle at jeg er nødt til å begrense mitt handlingsrom ut fra hvilke regler som gjelder denne kategorien. Hadde jeg ønsket å bytte ut alt dette med de tilsvarende rammene for det “andre” kjønn, ville jeg hatt mulighet for å søke om kroppslige endringer via Rikshospitalet, og jeg ville blitt anerkjent som en person som har en historie mange etter hvert har hørt fra før, og som mange kunne gjenkjent som FtM eller MtF. Jeg ville hatt visse muligheter og rettig-

heter som jeg i dag ikke har, og jeg ville funnet organiserte grupper som talte min sak.

Jeg ønsker ikke å kle meg eller oppføre meg etter bestemte kjønnskarakteristika. Jeg vil kle meg i hva jeg syns er behagelig og fint, uten å bli spurt om hvorfor det kan endre seg fra dag til dag eller hvorfor jeg eventuelt blander kvinnelige og mannlige uttrykk. Selv om kjønn er viktig for mange, er det irrelevant for meg og jeg vil ikke “velge side”.

Jeg vil ha muligheten til å søke om behandling dersom deler av kroppen min plager meg fordi de forbinder meg med en bestemt kjønnskategori. Hvis en person ønsker å fjerne penis eller bryster, er dette i dag ikke tillatt med mindre man har diagnosen transseksualisme og er FtM eller MtF.

Jeg vil ha et nettverk. Jeg er lei av å bli definert ut av den ene gruppen etter den andre, fordi sakene de jobber for ikke gjelder meg. Her er grunnen for at jeg liker organisasjonen Skeiv Ungdom godt, fordi de først og fremst jobber mot ødeleggende normer, i stedet for å jobbe for en og en definert gruppe. Forventningene til kjønnsroller er utfordrende for de aller fleste, ikke bare for de av oss som ikke føler oss som hverken menn eller kvinner. Fra vi er barn får vi høre hvordan vi skal kle oss og oppføre oss når vi er gutter eller jenter. Gutter skal ikke være like opptatt av følelser som jenter, jenter skal ikke være like bråkete og aktive som gutter, gutter skal ikke gå i kjoler, og så videre. Dette gjør at vi utvikler oss godt på de områdene som er “tillatt”, mens vi kanskje må undertrykke andre deler av oss selv for å passe inn. Hvordan kan vi da sikre at barn og unge fritt kan finne og bygge sin egen identitet?

En venn av meg sier ofte at “likestilling er frihet fra kjønn”. Selv om mange trives best når de hører hjemme i en av de godkjente kjønnskategoriene, er det ikke likestilling så lenge man har forskjeller mellom ulike kategorier. Med en gang man sier at man ikke er mann eller ikke er kvinne, mener man at det er noe med de kategoriene man ønsker å definere seg bort fra. Den eneste muligheten for å ikke ha disse forskjellene, er å ikke ha like sterke kjønnskategorier som vi har i dag. Derfor skulle jeg også likt å se en samfunnsendring der mennesker kunne vært seg selv uten å hele tiden skille mellom ulike kjønnskategorier. I sammenheng med dette skulle jeg gjerne likt å ha et felles personlig pronomen man kunne brukt om alle, i stedet for kjønnete ord som “hun” og “han”. Det er allerede flere språk i verden som klarer dette fint.

Slike endringer betyr heller ikke at alle må se “androgyn” ut eller at man ikke kan ha personlige preferanser i forhold til egen og andres kropper. Ingen bør fratas muligheten til å uttrykke seg slik man ønsker gjennom klesstil eller liknende.

Slik det er i dag, blir jeg alltid oppfattet som å tilhøre en kjønnskategori jeg ikke selv føler jeg tilhører. Ingen spør, og jeg ønsker heller ikke å endre utseende for at folk skal føle seg tvunget til å spørre. Deler av min “stil” eller “uttrykk” blir ofte sett på som å tilhøre en bestemt kjønnskategori, og derfor som en bekreftelse på at folk tror riktig om mitt kjønn.

Noen ganger føles det som om jeg har blitt lurt, hele livet fra fødselen av. Fra mitt kjønn ble “konstatert” og alle slektninger visste hvilken farge klær de skulle strikke til meg og om de skulle mene at jeg så ut som en tøff liten kjekkas eller søt liten prinsesse.

Jeg stilte ikke spørsmålsteget ved min egen kjønnsidentitet før jeg ble voksen, og jeg hadde heller ingen vanskeligheter med dette i oppveksten – utenom de vanlige pubertale utfordringene alle må gjennom. Jeg seilte gjennom barndommen i min tildelte kjønnskategori. Likevel føles det nå som om jeg ble lurt – hvilke muligheter og hvilke opplevelser har jeg gått glipp av ved å kun ha hatt rom i det blå eller det rosa? Og, ikke minst, hvordan kommer jeg meg ut av dette nå? Den kjønnede sosialiseringprosessen foregår hele livet og sitter dypt. Hvis jeg ikke ønsker å bli oppfattet som et kjønn jeg ikke føler meg hjemme i, må jeg aktivt bryte med vaner, uttrykk, det mennesket jeg har blitt formet som. Dette er et enormt stort tiltak, men alternativet er å bli værende i mitt tildelte kjønn, og hvis jeg blir det, føles det som om jeg lyver for både omverdenen og meg selv. Samtidig ønsker jeg ikke å tilhøre en annen kjønnskategori, og hvilket mål jeg er på vei mot har jeg ikke tydelig foran meg.

Å møte respekt for å ikke tillegges en kjønnskategori er nærmest umulig. Reaksjoner som “Herregud, men du er jo en ____” eller “Det blir så vanskelig å snakke med deg når jeg ikke vet hva jeg kan kalle deg” er vanlige. Stort sett tar jeg ikke opp temaet med folk jeg møter. Det blir dessuten fort veldig personlig når temaet blir min egen identitet og selvforståelse. Ofte blir det enklere å starte en slik samtale med et politisk utgangspunkt. De fleste kan kjenne seg igjen i ulike situasjoner der kjønnskategorier har vært til hinder for dem. En slik diskusjon kan for eksempel starte med et hjertesukk over privile-

gier de ulike kjønnskategoriene har, og hvor urettferdig dette er. Med dette som utgangspunkt er det lettere å få andre med i “min” tankegang. Det er også større sjanser for å møte forståelse når man ikke distanserer seg selv for langt fra de man henvender seg til. Hvis min holdning overfor de jeg møter er at de nok ikke kommer til å forstå problemet uansett, er det stor sannsynlighet for at jeg får rett.

Forsøk en dag å unngå å bruke kjønne pronomen (hun, henne, hennes, han, ham, hans). Prøv dette i en time, eller en hel dag hvis du får til, og se hvor ofte du må stokke om på ordene du bruker. Sannsynligvis vil du merke at du bruker menneskers navn oftere enn vanlig.

Når jeg ber folk om å unngå å bruke kjønne pronomen om meg, hender det at de blir så redd for å si noe feil at det blir ubehagelig å snakke om meg når jeg er der. Jeg sier derfor at jeg setter pris på om de prøver, men at jeg vet det er vanskelig å venne seg til, og at det må være rom for å prøve å feile. Andre ganger blir det så ubehagelig for meg å se andre ha problemer med å forholde seg til mitt ikke-kjønn at jeg sier at det ikke er så farlig – og ødelegger dermed for meg selv.

I Sverige har de tatt inn ordet “hen” som et kjønnsnøytralt pronomen man kan erstatte både han og hun med i alle sammenhenger. På norsk har vi ordet “hin” som stort sett brukes til å bety noe-annet-enn-hun-og-han, og virker derfor ikke på samme måte; “hin” beskriver mennesker som er “noe annet”, mens “hen” beskriver alle mennesker, uavhengig av deres kjønnsidentitet. Hvis vi alle hadde begynt å bruke “hen” som erstatter for både “hun” og “han”, ville det også kommet inn i norske ordbøker etter hvert!

Hvis du som leser i løpet av teksten har tenkt “hvilket kjønn er denne personen egentlig?” har jeg fortsatt en lang vei å gå.

Påført kjønnsidentitetskrise

Anonym

Jeg er en person som har vært kjæreste med en transmann. Da jeg ble født fikk jeg tildelt kvinnelig personnummer fordi kjønnsorganet mitt falt i kategorien "kvinne". Etter puberteten har jeg hatt kvinnelig hormonell syklus og pupper. I de fleste sammenhenger blir jeg definert som kvinne. Inntil jeg fikk en transkjæreste gjorde også jeg det.

Men det var bare for enkelhets skyld, for jeg har aldri følt meg som en kvinne, aldri hatt kvinnelige interesser eller følt tilhørighet i kvinnelige fellesskap. Det å være kjæreste med en transmann har for meg vært en fantastisk gave og en unik mulighet for å forstå meg selv bedre.

Å være i et forhold til en transmann har tvunget meg til å reflektere svært mye over min egen kjønnsidentitet og kjønn generelt, og jeg har følt på kroppen hvordan mennesker rundt meg og samfunnet forøvrig stort sett ser på og forholder seg til kjønn som to absolutte og motsatt utelukkende kategorier.

Jeg håper at kunnskapen og refleksjonsnivået omkring kjønn i fremtiden vil bli høyere, og at personer som bryter mot tokjønnsmodellen, slik som meg selv, kan få lov å være frie til å definere oss selv uten å måtte tilpasse oss to smale kategorier.

Det jeg savnet mest i de periodene med min transkjæreste som var vanskelige, var venner som jeg kunne snakke med uten at samtalen sporet av på kjønnspolitiske spørsmål og banale spørsmål om kjønnsorganer. Transpersoner og deres kjærestes har helt vanlige problemer i deres forhold som handler om helt vanlige forholdsproblemer.

“Ja, og forresten så har kjæresten min skiftet navn til [sett inn guttenavn], og foretrekker om du bruker pronomenet “han” fra nå av”

Jeg sitter hos en venn eller i kantina på jobben, på kafé med en bekjent eller i telefonen med en kompis. Frem til nå har samtalen ikke handler om min kjæreste, men det er jo naturlig at han kommer opp i noen sammenhenger her og der. Langt på vei kan jeg bruke kjønnsnøytrale beskrivelser av kjæresten min slik at jeg slipper å ta opp temaet. Jeg gjør det for å beholde fokuset i samtalen på det den handler om; klatring, forrige helgs interessante konferanse, den fantastiske desserten jeg smakte i går, hvor lei meg jeg ble da kjæresten min ikke kunne være med på ferie likevel - egentlig hva som helst hverdagslig og trivielt eller dypt personlig og inderlig. Men før eller siden enten plumper det ut eller blir det svært kunstig å la være å nevne kjæresten min med enten navn eller pronomen. Da blir det full forvirring, og samtalens egentlige tema og samtalens egentlige tema faller langt ned på lista over interessante samtale-emner -kjønn og seksualitet slår nemlig alt!

“Dette er min venninne, [sett inn navn av kvinnelig karakter], hun er lesbisk og kjempekul!”

De fleste enten tar for gitt at jeg er lesbisk eller har fått fortalt tidligere at jeg har en lesbisk identitet. Jeg mistenker at noen av mine bekjentskaper også handler om et slags mangfoldalibi, det er liksom trendy å ha homofile venner som kan synliggjøre hvor åpen og kul du er.

Bare de som kjenner meg veldig godt vet at jeg har en litt mer kompleks forståelse av hvordan jeg ser på min egen identitet, og at veldig liten del av min identitet passer inn i båsen “lesbisk”. Å være kjæreste med en transmann, minner meg litt om “komme ut av skapet”-prosessen. Det minner meg om den konstante fokuseringen på å snakke om kjæresten sin i kjønnsnøytrale termer, og å holde styr på hva du har sagt til hvem og hvem som vet hva. Og så kommer man ut av skapet, eller plumper ut av det. Eneste forskjellen er at jeg ikke er redd for å bli sanksjonert, fordømt, hatet eller slike ting. Jeg bare vet ikke om jeg orker enda en runde med opplæring i termer, medisinsk behandling, opplysninger og legninger og seksuelle preferanser, generelle refleksjoner omkring kjønn i en samfunnskontekst osv.

Det er greit nok at de jeg plumper ut av skapet for, føler at det er interessant å prate med meg, og sier at de lærer så mye av å snakke med meg for de må reflektere over så mange ting de vanligvis ikke tenker så mye på. Men jeg blir jeg bare trist - og utmattet. For det første er det trist at folk vet så lite, og har reflektert så lite over sin egen kjønnsidentitet, for det andre er det trist at jeg må bruke så mye tid og energi på å snakke om noe jeg allerede har forklart og utbrodert til x antall personer tidligere og at jeg til stadighet får høre at jeg nok engang blir et sensasjonelt menneske bare fordi jeg reflekterer over min egen kjønnsidentitet og tilhørighet.

“Betyr det at du har blitt hetro?”

Jeg er rett og slitt utslitt over å måtte svare på disse spørsmålene: “Har du blitt streit, eller er du fremdeles lesbisk?!", “Betyr det at hun [kjæresten som jeg nettopp har informert om at foretrekker pronomen “han”] har fått pikk?”, “Men hvorfor vil du være sammen med en mann viss han ikke har pikk?”, “Har hun [kjæresten som jeg nettopp har informert om at foretrekker pronomen “han”]alltid følt at hun var født i feil kropp?”, “Betyr det at du også skal skifte kjønn?” osv.

Jeg tror personer som er i kjæresteforhold til transpersoner får enda flere teite og intime spørsmål enn transpersoner får. Og jeg vet at de får mange rare og upassende spørsmål fra vilt fremmede. Det er liksom slik at når man er i nær relasjon til en transperson så blir man et transorakel som har ansvaret for spalten “Alt du ikke tørr å spørre en ekte transperson om”.

Jeg er ikke streit, har aldri vært det og har vel egentlig ikke sett på dette begrepet som noen motsats til det å være homofil heller. Streit er noe annet enn skeiv, og skeiv er å bryte med noen fundamentale normer som gjør at enkelte folk, grupper av folk eller hele samfunnet ser på deg som rar. Og jeg har alltid vært rar - uansett legning eller kjønn.

“Du er jo lesbisk”

Jeg har hørt det mange ganger, og jeg vet at folk kaller meg det. Det er slik folk definerer meg for å klare å forstå meg. I noen sammenhenger har jeg kalt meg selv lesbisk også, men bare i sammenhenger hvor det er et poeng, enten i en vits eller politisk, eller viss jeg vil provosere noe med å tydeliggjøre min

“ekle” seksualitet. Denne lesbiskheten har hengt ved meg, og jeg tror jeg blir oppfattet som stereotypisk lesbisk i de fleste sammenhenger. Jeg har latt det gå, og tenkt at det ikke er så viktig, og sakte men sikkert har jeg på en måte *blitt* lesbisk.

Men selv om jeg ofte blir lest som en lesbisk kvinne, elsker jeg forvirringen som oppstår de gangene jeg blir lest som en ung mann. For meg er disse “bruddene” på lesbenormen en befrielse og en betingelse for å kunne holde hodet mitt åpent og følelsene mine fri.

“Jeg tar ikke oppvasken for en mann. Ikke faen!”

Så blir kjæresten min mann, og plutselig ender jeg opp med å potensielt bli lest som en streit dame, og jeg får en kjempeheftig kjønnsidentitetskrise. Jeg må revurdere seksualiteten min, kjønnnet mitt og møte alle mine feministiske holdninger i døra.

En hel rekke feministiske poeng popper opp og jeg står der forsvarsløs. Kan jeg vaske opp etter transmannkjæresten min? Utfordrer jeg min kjærestes mannlighet ved å bære dobbelt så tunge flyttekasser som ham? Burde jeg kle meg litt mer feminint, så det blir tydeligere for omverdenen at det er jeg som er dama i forholdet? Der er ikke nødvendigvis åpenbart for andre at personen som går ved min side og som er kortere enn meg og har bredere hofter enn meg er mannen min.

Menn kan bare drite i å kalle meg for “dama si”, for jeg kommer aldri til å bli noen manns vedheng, men hva med en transmanns vedheng? Om du er en mann, kan jeg fremdeles knulle deg fra sans og samling, eller er det din oppgave fra nå av? Om du er en mann, må jeg da gi telefonen til deg når de ringer fra strømselskapet og vil snakke med mannen i huset? Om du er mann, men ikke kan skifte dekk på bilen, er du da en tøffel? Om du er en mann, må jeg da være en dame?

«det spiller ingen rolle for meg hvilket kjønn kjæresten min har. Så lenge vi to er glade i hverandre bør ikke kjønn ha noe å si»

Mange homofile har reflektert over dette spørsmålet, for som homo får man jo denne problemstillingen i fleisen ganske ofte i perioder. Jeg husker i alle fall

at et av mine standardargumenter for å få lov å være homofil, for å moralsk forsvare det og rettferdiggjøre det ovenfor mine venner i ungdomstiden, var nettopp ved dette argumentet. “Kjønnen bør ikke ha noe å si,” sa jeg, og så ble vi ofte enige om det. Likevel husker jeg at jeg hadde en anelse om at dette argumentet var litt ubrukelig, fordi det ville implisitt gjøre meg bifil, og det å være bifil på 90-tallet var et større tabu enn å være homofil. Bifili var et uttrykk for et latent behov for å være utro, skifte side og ikke klare å velge og et heftig brudd på monogaminormen. Jeg tenker at trans er den nye bi.

At kjæresten min viste seg å være en transmann sånn ca ett år ut i forholdet, ble en utfordring for meg. Mange av tankene handlet om nettopp hvorvidt kjønnen til kjæresten min hadde noe å si. I starten, før de kroppslige forandringene og hormonbehandlingen hadde startet var den største utfordringen for meg er det sosiale kjønnen. Mannen som er ureflektert over sine privilegier og som jeg som kvinne hele tiden må måles opp mot. Jeg måtte ta en refleksjonsrunde omkring kjønnsrollemønstre som jeg som primært lesbisk-levende hadde sluppet unna. Jeg ble for eksempel mer opptatt av fordeling av husholdningsansvar, slik som andre kvasi-feminister med vektskålfokus. Det andre som ble utfordrende var et jeg følte meg tvangsfeminisert. Det ble viktig for kjæresten min å passere som mann, og ved siden av meg ble han ofte kjønnen som lesbisk, veldig butch riktignok, men mitt androgyne “lesbisk-lignende” uttrykk smittet over på ham. Jeg tror han syntes det var ubehagelig.

Idet kjæresten min begynte med “han” som sitt valgte pronomen, kom mitt uvalgte “hun” så mye tydeligere frem som en slags motsetning til hans pronomen. Dette var svært ubehagelig for meg, og jeg forstod etterhvert at jeg ikke har noen utpreget kvinnelig kjønnsidentitet. Jeg følte meg helt igjen i de fleste refleksjoner han hadde omkring ubehaget ved å måtte være dame. Egentlig er jeg på en måte trans jeg og, i konstant kamp mot to-kjønnsmodellen og heteronormativitet, i en konstant kamp om å bli lest som den jeg er. At min kjæreste ble en transmann, utfordret min frihet til å få lov å ikke bli kjønnsdefinert.

“Kjæresten min er en fjorten år gammel pubertal gutt som prøver å finne seg selv”

Etterhvert som kjæresten min begynte på hormoner, ble forholdet vårt vanskelig. Vi hadde allerede en aldersforskjell, og vi hadde mine forventninger

til en “likestilt mann” som bakteppe da han kom i puberteten. For meg ble det et sjokk å ha en mann i huset, som ble mer og mer tydelig en mann. Jeg har hatt menn i huset før uten at det har vært et problem, men disse mennene har aldri vært opptatt av at de er menn, eller at de har et annet kjønn enn meg. Vi har bare vært to mennesker med litt forskjellige kroppslige utgangspunkt.

Men nå var vi to mennesker med samme kroppslig utgangspunkt hvor den ene var mann, og derfor måtte jeg være dame. Det er litt vanskelig å forklare akkurat hva det er, og det er sikkert veldig mange nyanser av kategorien “mann”, men jeg følte veldig tydelig at han var en mann, og mine forventninger til han som mann økte i takt med bassvolumet i stemmen hans. I tillegg ble han veldig opptatt av å være mann, se ut som en mann, gjøre som menn osv. Og jeg gir blanke F i hva menn er, jeg driter i hvordan menn bør se ut og jeg synes menn og alle andre må gjøre som de vil og kle seg som de vil. Samtidig skjønner jeg at det er en belastning å bli feilkjønnnet, misforstått og at det for transmenn blir enda viktigere å følge de mannsnormene som forventes. Jeg synes bare det er uinteressant å forholde meg til. Samtidig som jeg ønsket å være støttende, for hans kjønnsidentitet hadde ingen innvirkning på min tiltrekning eller mine følelser for ham, ble det vanskelig for meg å stadig vekk støtte opp under disse kjønnsnormene som jeg selv ønsker å bryte, og som jeg oppfattet at han brøyt før han begynte på hormoner. Det ble et slags kjønnssvik og et lojalitetsbrudd.

I tillegg var han på mange måter bare en fjorten år gammel pubertal gutt som trengte å finne seg selv og utforske sin identitet som mann. Jeg var forberedt på noen lange måneder meg egosentrering og utforskende seksualitet, men det ble veldig slitsomt å forholde seg til i hverdagen. Jeg følte meg oftere som hans mor og sjeldnere som hans kjæreste. Jeg følte oftere og mer som et hysterisk kvinnfolk som ble frustrert over den håpløse mannen, enn som en part i et likeverdig forhold. Vi bestemte oss for å flytte fra hverandre og åpne forholdet for at han skulle få utforske sin identitet på nytt.

“Jeg skjønner at det ble umulig for deg som er lesbisk å være sammen med en mann”

Da jeg og kjæresten min bestemte oss for å gjøre slutt på vårt forhold var det ikke fordi han var trans. Vi hadde helt vanlige normale problemer som andre,

uansett kjønn og legning, også har. Vi hadde en fin tid sammen som kjærester og hadde mange ting til felles. Samtidig var vi forskjellige i utgangspunktet og ville forskjellige ting i livet. Den egentlige grunnen til at det be slutt er kompleks og privat.

Men siden kjæresten min var trans, ble det veldig lett for omverdenen å forstå, og dette var min skrekk. Jeg ønsker ikke å bli møtt med en antakelse om at vårt forhold måtte ende fordi han bestemte seg for å utforske sin mannlige identitet. Likevel er det noe sant i dette. Få forhold overlever denne overgangen. Det krever ekstra mye å gå igjennom en slik prosess, og det blir mindre tid til å ta seg av de andre problemene. I tillegg er det fryktelig vanskelig å ha et voksent og avbalansert forhold til et menneske når det må gå igjennom puberteten og utforske sin kjønnsidentitet og utvikle et nytt kjønnsuttrykk. Men det handler om pruberteten, ikke om kjønnnet.

Jeg vil si at det er en utfordring å være nær en person som går igjennom kjønnsbekreftende behandling. Det er en svært sunn utfordring som tvinger deg til å tenke igjennom mange aspekter ved kjønnsroller, seksuelle preferanser knyttet til kjønn, din egen kjønnsidentitet, ulike måter å uttrykke kjønn på og hvordan ens kjønn blir lest i offentlige rom. Slik sett er jeg svært takknemlig for at jeg har hatt muligheten til å gå enda dypere, med en mer kroppslig erfaringskunnskap om kjønn enn det er mulig å få ved å studere kjønn i akademia.

Selv om det er en påkjenning å være i nær relasjon med en person som går gjennom puberteten og skal finne seg selv på nytt, tror jeg det er mulig. I denne fasen savnet jeg reflekterte venner og andre å snakke med om denne situasjonen. Mange av de problemene vi hadde i vårt forhold var ikke direkte knyttet til kjønn. Likevel, i de tilfellene hvor jeg åpnet opp for en samtale om noe som var litt vanskelig og sårt for meg med andre, endte jeg opp med å drive folkeopplysning, og jeg følte at jeg måtte glatte litt over de problemene jeg følte, for å unngå en situasjon hvor personen jeg åpnet meg for konkluderte høyllytt, eller enda verre, bare inni seg selv om at "det er klart du ikke kan være sammen med en mann du som er lesbisk".

Seksualitet

Oliver

5 år

Hun var fem og min beste venn. Vi lekte mor, far og barn, jeg var far og vi skulle lage barn. I barnehagen hadde vi lært at en pappa og en mamma måtte ligge oppå hverandre med tissene mot hverandre for at det skulle bli barn. Hun la seg ned i senga, med alle klærne på. Jeg la meg oppå henne, men innså rask at våre tisser liksom ikke kom borti hverandre. Jeg puttet to sokker ned i trusa og prøvde på nytt. Det gikk over all forventning, det kilte deilig i magen og tissen. Min venn likte det også. Barnelaging ble en selvfølgelig del av min lek etter dette.

11 år

Min beste venn var byttet ut med en ny. Vi var nesten voksne, utrolig kule, verden og livet lå foran oss. To blonde barn på et gjerde, dinglende med bena. Fucking Åmål rullet over lerretet i norske kinosaler og vi hadde selvfølgelig sett den. Alene hadde vi tatt bussen til byen og sett en verden vi ikke viste at eksisterte. På raden foran satt er kjærestepar bestående av to jenter, ekkelt, spennende. Filmen var dritkul, det var vi begge enige om. Plutselig sa jeg «jeg skal også bli lesbisk».

14 år

Marthe var vakrest av alle menneskene i verden, hun hadde rødt bølgete hår, blå øyne og en turkis ullgenser som fikk håret hennes til å lyse. Forelskelsen gjorde meg så dum som jeg aldri tidligere hadde vært. Midt i klasserommet erklærte jeg min kjærlighet. «Marthe, jeg er så forelsket i deg» Det kilte i hele kroppen og alt var deilig og frustrerende på samme tid. Marte ville ikke ha meg, min første kjærlighetssorg, min første kroppslige sorg. Hun ville selvfølgelig ikke ha meg, jeg var en jente. Plutselig var jeg ensom, lesbisk og for alltid fordømt til kjærlighetsløs fortapelse.

15 år

Foreldrene hans var bortreist. Ti ungdommer i en stue med bordet fult av heimebrent og appelsinjuice. «Skal vi ikke bare pule?». Vi kledde oss nakne, han var hard, jeg var myk og likegyldig. Det var fysisk vondt. Psykisk uten betydning. Det var ikke noe, det var ikke sex, de var ikke spenning, det kribla ikke noen plass og livet gikk videre.

16 år

Munnen min var sår, vi hadde klina i tre timer. Ingen av oss ante hva vi skulle gjøre for noe mer, vi ville bare ikke slutte. Nesten hver kveld lå vi i kjellerstua mi og så på tv mens vi klina. Det tok nesten ett år før vi faktisk hadde sex. Det var klønete, famlende, håpløst, frustrerende og det deiligste jeg noen gang hadde opplevd. Jeg kunne giftet meg der og da. Hun gjorde det, tre år senere, med en mann.

20 år

Det tok meg 6 måneder å overbevise henne om at hun burde elske meg på tross av at jeg var en kvinne. Det tok meg 6 måneder før jeg var overbevist om at jeg var en mann. Hun lot seg også overbevise, hun fulgte meg. Hun så meg, elsket meg, elsket med meg og brakte nytelse til nye nivåer hver gang. Hun tok meg for det jeg var, selv om jeg var, stadig forandret seg.

24 år

Hun tok fra meg muligheten til å komme unna, hun tok fra meg friheten, muligheten til å se og hun tok fra meg ansvaret. Uten noe annet alternativ måtte jeg pent bli der jeg var. Ingen makt og all makt i verden på samme tid. Jeg hadde brutt reglene, jeg hadde tatt på henne uten å spørre om lov først. Jeg lå med ansiktet ned, hendene og føttene festet fast i kjettinger. Det var ingen annen plass i verden jeg kunne komme meg til og ingen annen plass i verden jeg heller ville være. Livredd og spent. Pисken smalt over ryggtavla mi. Jeg kjente musklene i kroppen spenne seg før jeg egentlig oppfattet smerten.

25 år

Det var ett år siden jeg begynte på testosteron. Kroppen min er som en annen. Sterk, hårete, kåt, lykkelig, min. Kroppene våre møttes stadig vekk, de kunne ikke unngå hverandre.. Trappen, gangen, bak et hus, under en scene, på do, parken, bilen, kinosalen, stranden, kinosalen en gang til. Hver gang revner verden.

25år

Ti år siden sist. Som to små barn sammenlignet vi tissene våre. Pikken hans var mye større enn min. Hardt, muskuløst, hårete, maskulint. Jeg følte meg ikke mindreverdige, jeg følte meg ikke feminisert. Jeg følte meg sterk, tatt, ivaretatt, deilig. Plutselig var jeg så mye mann at det å få vaginaen min penetrert av en pikk ikke kunne rokke ved det faktum. Jeg er en mann, og det er han også.

Proud to be me

Tony Evensen Elgesem, nå kjent som Toni Mari Evensen Elgesem

Can makeup help you look more feminine? Can clothes help you look more feminine?

Yes.

But does that help the fact that, inside you, no matter what you do. You'll always know, I was born inside a cage. Me(body), myself(mind) and I(both), don't particularly enjoy covering up myself in makeup. Because that's how it feels like to me. I'm hiding behind a method to feminize my appearance the same way I'd put on a hoodie or a winter jacket in the summer to hide myself, because I'm not a social butterfly. Does this mean I will always think of it like another method to hide? No, but it requires time and shockingly enough, money to repair the damage done to my face. Then when I accept that, hey, you look like a girl, because you are one and you look like one.

Makeup or no makeup. You're yourself and you love it. But I would love to be a social butterfly, inside I think I'm a great person, but how can a person like me ever break out of my cocoon?

It's simple, yet so hard to discover. It's out of reach, but it's also just right in front of you. You could grab it with your mind like you could grab the hand that's in front of you. Many take social abilities, like being able to just walk up to someone and start a conversation for granted. I'm not special, but I'm not you. I'm different from you, but I will never be granted my one wish. To be born as the gender that is me. How can I talk and walk like a woman? You're already doing it, you just think of a woman inside the average social norm that a woman isn't a woman if she's not "acting" like one. One never acts, while that can be said. We're all actors, but we're also a life. Life that has a

mind of its own, we can communicate with each other. But what if we've never had someone to communicate with? How does one expect a person that is not a social butterfly, to shed its cocoon and fly?

It's hard to answer, because we don't think about it. I've had time to think, but I'm scared. Why am I scared, one could ask. I'm just scared, I don't have a particularly good answer as to what I'm scared of, but I'm scared, I want help and I want to be able to look someone in the eyes and say: I think, I think I might just like you.

As a girlfriend? Boyfriend? Best-friend? Friend?

As a person I'd like to get to know.

Do you realize, I'm my best-friend and my own worst nightmare? I can't alter my mind to say: You're beautiful just the way you are, because just to be clear on this, I'm not happy with myself. People can tell me that I don't particularly look very masculine, but does this help me? No, and why doesn't it help me? Because I, in fact, know myself better than anyone. Appearance matters to me, but when, no matter how hard you try, your face just won't cooperate. You realize that, okay, I might just need to do something about it. How do you deal with this issue? As with everything else that's abnormal, you pay for it. You pay to become who you want to be, I could steal a bicycle that's worth more than the surgery I have to take. Funny, but at the same time you realize that you can't put a price on becoming yourself, but you can put a price on methods that take you closer to yourself.

Will I break if things progress too fast? People worry about this more often than they should. I've been told that others came to a realization when they finally became who they thought they wanted to be, but then figured out that it's not the case. Then take their life. Why am I already put in the same stall?

I'm told to take it slow, it's a long process, you need to learn or else you'll break and kill yourself. That's what it feels like when someone tells me I'm going too fast. I know my mind better than anyone else and I think more about my situation than you ever will. "You" is universal, it could be everyone and it could be you, the person reading this. That's also a thought that strikes your mind, because you put yourself inside someone's text and believe it to

be you. If I break it's my own fault, but at what pace I want to do things should be my own choice. I don't want to ask someone, do you honestly know what you're doing? Because to me it looks like you're delaying me. Because you're afraid. How is this fair? How could this be fair to anyone? I'm not afraid, yet I can't set the pace myself. Life is ruled by everyone but yourself. That's how it feels like and it's not a great feeling. But, hey, at least your conscious is clean?

My body, it's there. Everyone can tell you that, but if you ask me, what do you feel about your body? I feel nothing but hatred. There's a very specific reason I have never had sex, had my first kiss or even been in a relationship. It's for the simple fact that, I cannot, mentally or physically, force myself to use my body as I want to, because I hate everything about it.

I have a confession, to myself. To anyone reading, that I, in fact did not figure out I was a woman when I was twelve years old. The reason I've never told anyone about the age I did figure everything out, is that I'm ashamed. I don't know why, but that's the feeling I've had ever since my discovery, but not because I feel shame of who I am. More of how I discovered it and how I dealt with it. To me, how I've learned to live my life. Dealing with it in such a way as I did would be shameful, but now that I'm older and I've thought about everything in great detail. I can tell you that, when you discover who you really feel you are. You should not feel ashamed. You should stand proud and tell yourself, this is me. So what if other people won't be able to understand, at least I know now. I know I can, I can in fact tell myself: I'm a woman.

I love it.

So what if people think you're weird, disgusting, a freak or anything else ignorant people can think of. There will be more supportive people around, always. If you can't find any, then you're not looking. I made an excuse that there was never anyone like me, but I never looked around either. I've learned, as can everyone.

You. Yes, you!

You are not alone. We love you, I love you, we care about you and don't want harm to come to you.

At age eight, I kept asking myself. Why am I being separated from the girls and why won't my sister bathe with me anymore? I figured it had to do with my body, I'm not sure how, but I just knew somehow. So one day, I decided to go into the shower and check for myself. Even though, I've never seen a girl naked before or read about anything. I immediately knew my body was all wrong. I started crying and hit the floor in the shower, then curled up into a fetal position. I didn't leave the shower until an hour later and I was still shook up about it, but I was still so young that I didn't know what to do. What would people say about me? People already tell me bad things about my upper lip, because I've had to deal with cleft palate. How do you deal with bullying and being trans? It's about the hardest time of my life I've been through. I wish I'll never have to go through it again and hope no one else goes through this or ever will go through it.

At one point, I was in the kitchen, looking at the knives. I took one and went to the bathroom, I looked down with a kitchen knife in my hand and wanted so badly to cut it off, but I got interrupted. My family will probably remember when I had locked myself in the bathroom and didn't go out even when my sister had to go to the bathroom. My father ended up cutting off the hinges keeping the door in place. At this point I had already thrown the knife out the bathroom window, so no one found out. But after that I never tried again.

But because my body never developed as my mind did. I feel like I don't have control of the body I live in, have you ever felt like that? I can move my arms, legs, eyes, eyelids, just about any muscle. But it still doesn't feel like your body, you can look at the body and say: This is the body I reside in, it's my cage and my only way out.

Why is it my only way out? You require a body to be able to do anything. Surgeries are there to help people like me, to feel better and comfortable in our own bodies. A body we can call our own and not feel disgust for it.

This does not come without pain, I will not go into great detail about this, but I'm scared and It's okay for me to be scared. I'm scared of pain, but I will never break. My mind, my body, is ready to move on, which is funny, because everyone else I know isn't ready. They're afraid I'll kill myself if I regret getting the surgery.

I'll keep this short and simple: Get over it and let me do it when I can. My happiness shouldn't be put on hold, because you're afraid.

My family, my friends, my old classmates. I didn't think they'd be as supportive as they have been. I was so scared of being judged when I first told my family, but they were all supportive, to my surprise. I think by far, my dad was the happiest person in my family when I told him. He's always been worried about me and always knew there was something I was hiding, but was frustrated because he could never figure out what it was and help me with it.

After that, I told my friends and then my old classmates. Not a single negative word spoken or written about me.

Do I consider myself lucky? Yeah, I do. It's one of the few positive things in my life I can cherish. I will take this and grow confidence with the support I'm getting. I'll use anything positive to further my confidence, as that's what I need to move on. I need to feel confident in my own body to live my life. To continue my education, have a relationship, have my first kiss, have sex for the first time, but do you know what I'd like the most? To hug the person I love. Look that person in the eyes and tell him or her, that I love you. You need to grasp the positive comments in your life and let go of the negative ones. Knowing this doesn't make it any easier. You can know you're depressed, but you are unable to deal with it, even though you know exactly why you're depressed.

Am I scared of people telling me, they think I'm just doing this because of some weird fetish if I do turn out to be a lesbian? Not at all. Because they would be wrong. I'm a woman and that will never change, no matter how hard they try to belittle me with ignorant comments.

I've told people that the longest trip you can take, is into your own mind. Surprising isn't it? Your mind is your strongest defense, as well as your weakest.

What is stronger than the mind?

You are, I am. We both are and so is everyone else. In just being alive, we are stronger than anything we could ever invent or think of.

We are proud of ourselves.

Life can be good, but if life throws you for a ride. Always remember to tell yourself: Hi, I know it's rough, but I love you. I'm proud to be me.

Det skal være positivt å være trans

Anonym

Kjønn er for mange hverdagslig og enkelt, men for meg har det alltid vært vanskelig og komplisert. Jeg har aldri følt noen tilhørighet eller felleskap med andre som har samme kropp som meg. Å være trans er å bryte med ideen om at (kropp=identitet=kjønn). Etter å ha vært trans en stund, har jeg skjönt at kjønn er enda mer komplisert enn jeg først kunne se for meg. Kjønn er medisin (kroppsdeler), psykiatri (riktige og gale identiteter) og juss (samfunnets regulering av folks kjønnsmuligheter). Alt dette kompliserte gjør translivet mitt mindre gøy og mer masete!

Jeg har begynt på testosteron. Det mannlige kjønnshormonet som gir meg mørk stemme, hår og forhåpentligvis med litt trening masse muskler. Den dagen jeg passerer som en mann skal jeg kle meg opp i kjole og gå i både 8. mars-tog på kvinnedagen og i homoparade med et skilt hvor det står "Jeg ble født som kvinne, ser du ikke det?" mens hårene stikker ut av nylonstrømpene. Jeg håper folk blir forvirret og ikke skjønner om jeg er født som kvinne og vil bli mann, eller er født som mann og vil bli kvinne. Dette er en opplevelse som kommer med å være trans. Du har en masse spillerom til å tøyse med og «fucke» opp andres kjønnsforståelser.

Alle de vakre transkroppene!

Jeg skal gjøre kroppen min vakker. Vakker på en måte du aldri vil lese om i noe motemagasin som KK eller Vi over 40. Kroppen jeg ble født i blir ofte ansett som stygg om den er maskulin. Det er hårfjerning, "finn din femininitet" eller "hvordan komme inn i bikinien før sommeren?" som gjelder.

Jeg skal ikke fjerne et eneste hår, finne noe kvinnelig feminitet eller trene for noe annet enn store muskler og smalere hofter. Det blir så skjønt og deilig.

Jeg gleder meg til å våkne om morgenen med skjegg og føle meg kjekk, eller med hår på brystet og føle meg barsk. Det er min eufori.

Når man er født med innovertiss, er det for de fleste helt selvfølgelig at man ønsker å pynte på kroppen sin i en mer feminin retning. For mange er det enklere å forstå silikon i puppene og leppene, «hair extension», fittekirurgi og rompeimplatater, enn mitt ønske om å gjøre kroppen min mer maskulin. Det er fritt frem for kvinner i samfunnet å bedrive feminin kroppsfiksering, og man kan punge ut hos privatpraktiserende plastiske kirurger for å bli mer kvinnelig. Hvis du derimot vil ha bryster som er mindre enn A-cup er det plutselig definert som lovbrudd og legen kan miste lisensen sin hvis noen finner det ut. Jeg vil gjerne ha mine helt bort, og vips er det psykiatri og medisin.

Dette begrenser mange menneskers muligheter til å ha en kropp de er komfy med!

Lidetrans/F64.0

Jeg hadde i mange år vondt i magen fordi jeg ikke ville være trans. Alle historiene jeg hadde hørt om transfolk var om folk som i tidlig barndom følte seg som gutter eller jenter. Når de så kom i puberteten skulle de finne ut at de var det andre kjønnnet (altså det biologiske). Så skulle de lide, lide, ønske å dø, være sykt deprimerte og helst få anoreksi/bulimi. I tillegg skulle man ha et problematisk forhold til sin seksualitet, ikke orke å ha kjærester og venner og forakte sitt eget speilbilde. For at de skulle kunne bli lykkelige igjen måtte de komme på Rikshospitalet og få anerkjennelse for å være ekte transkjønnede og for at de var født i feil kropp. De var ekte menn eller kvinner, ferdig med den saken. Når de fikk behandling skulle de føle seg litt bedre, men fortsatt handicappede på grunn av dårlige muligheter for god konstruksjon av ny penis. For meg var dette et løfter om en ganske dyster fremtid!

Historier har mye makt. Jeg kjenner mange folk som har satt sin lit til historien om «å være født i feil kropp» og senere gått bort i fra den fordi de fant ut at den ikke passet godt allikevel. De får ingen dyster fremtid, men finner seg til rette uansett om de ikke får en funksjonell «kuk» eller passerer bra. Dette er folk som har vært behandlet både på Rikshospitalet, i Sverige og i andre land. Mange av dem har fortalt meg at det var den eneste historien de hadde tilgjengelig. Nå forteller de andre historier som i hvert fall får min

vonde magefølelse til å gå bort. Nå forteller de historier som gir meg en følelse av skrekkblandet fryd. Historier om at å være trans kan være utfordrende, gøy og spennende.

Hva er egentlig kjønn, og hva betyr det for deg? På hvilke områder ville livet ditt vært annerledes enn det er i dag dersom du hadde identifisert deg annerledes?

Når vi blir født, blir vi alle tildelt en kjønnskategori i registrene, og i samfunnet. For mange av oss oppleves ikke dette som noe problem, men for noen blir det vanskelig når man ikke identifiserer seg med den kjønnskategorien man har fått tildelt. Her får du historiene til noen av oss.

Skeiv Ungdom

